

ČESKOBATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA PROJEKTY PODPOŘENÉ Z FINANČNÍCH NÁHRAD

- 11 Grantový systém Českobratrské církve evangelické
- 14 Filipka je škola
- 29 Sto let ČCE - Festival v Pardubicích
- 45 Zemřel synodní senior Pavel Smetana

*„Radujme se vždy společně“
Festival ke stým narozeninám
Českobratrské církve evangelické
Pardubice, Pernštýnské náměstí
29. září 2018*

ÚVODNÍK

- 3** Jeden pro druhého a společně
– D. Ženatá

AKTUÁLNĚ

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – J. Hoblík
8 Přestupové hnutí – R. Vlasák
11 Nápady se už třetí rok stávají realitou – V. Zikmund
13 Něco pro uši, pro oči i pro duši
– J. Keřkovský
14 Filipka je škola – R. Konvalinková
17 Maminky v akci – Z. Plecháčková
18 Na školním facebooku to nyní žije
– R. Michálková
19 Přífarský tábor podruhé – O. Ruml
20 Otázka na tělo

NÁSTĚNKA

MOJE CÍRKEV

- 29** Radujme se vždy společně
– J. Hofman
33 Sjezd očima dobrovolníka
– A. Rozbořilová
36 Rozhovor z Horského domova
s B. Klineckým – J. Plíšková
40 Sedm důvodů, proč se lidé vrátí
– R. Mazur
45 Synodní senior Pavel Smetana
(1937–2018) – L. Roskovcová,
G. Frey-Reininghaus
48 Nová šance pro evangelické kostely
– J. Kirschner
50 Budoucnost církevního zpěvníku
– L. Moravetz

DIAKONIE

- 52** Nový život opuštěné fary – A. Šůra
53 Mlýn pro Makave – A. Šůra

SLOVO

- 55** Pane Bůh, tady Anna – J. Plíšková
56 Staré hříchy ve stínu hor
– A. Rozbořilová
57 Vždyť se mnou jsi ty – O. Klímová
58 Člověk nad dějinami – M. C. Putna
61 Slunec – Š. Grauová

ÚVODNÍK

Jeden pro druhého a společně

Co je grantový systém a jak může fungovat v církvi? Odkud se berou peníze a k čemu je máme využít?

Již v roce 2016 synod rozhodl, že část prostředků z takzvaných finančních náhrad od státu půjde na podporu nejrůznějších aktivit do sborů. Nejsme tu přece sami pro sebe! Pojďme hledat nové způsoby, jak naplnit poslání církve v místě, kde žijeme. Nabídněme něco druhým, spojme se třeba i s jinými neziskovými organizacemi, vymysleme něco smysluplného!

Grantový systém nabízí finanční podporu pro nově věci. Z první výzvy (2016, realizace 2017) bylo podpořeno 44 projektů a nachystaný balíček s pěti miliony korun se ani nevyčerpal. V dalším roce už to bylo 61 projektů (ty se realizují letos) v hodnotě šest a půl milionu a v tomto roce bylo žádostí 54. Vyčleněné peníze se však budou muset krátit, protože požadavky převyšují možnosti. Trend je nicméně nadějný – chceme něco dělat pro druhé a děláme.

V rubrice Téma přinášíme kromě úvodního článku pět dobrých příkladů, jak s penězi z finančních náhrad naložit. V Otázce na tělo je sice k přijetí náhrad i kritické stanovisko, můžeme však říci, že naše církve s penězi, které se rozhodla přijmout, nakládá zodpovědně a nanejvýš smysluplně. Vždyť dělat něco společně a pro druhé je ta viditelná část naší víry, kterou přijme věřící i bezvěrec.

V rubrice Moje církev se vracíme k oslavám stoletého jubilea a v rubrice Slovo přinášíme recenze a upoutávky, které se vám mohou stát inspirací při výběru vánočních dárků.

Milé čtenářky a milí čtenáři, inspirativní čtení vám přeje

Daniela Ženatá

Ústí nad Labem hostilo ordinaci nových farářů

Bohoslužby s ordinací nových kazatelů Českobratrské církve evangelické se konaly v neděli 21. října v evangelickém kostele v Ústí nad Labem. Ke službě Slova a svátostí při ní byli povoláni Martin Bánoci, Alžběta Hanychová, Jan

Hrudka, Tomáš Jun, Iva Květonová, Jan Lavický, Jan Mikschik a Anna Peltanová.

Slavnost v Ústí nad Labem nese kromě radostného svědectví o nových kazatelích ještě jedno nadějné poselství. V symbolické rovině jde i o svědectví vůle konat misii ve vyloučeném severočeském regionu. Není náhoda, že se členové synodní rady rozhodli pozvat ke slavnostním bohoslužbám právě sem. V roce 2015 vyhlásil synod ČCE Ústí nad Labem podporovaným místem a celý Ústecký seniorát je měl od té doby na zřeteli se zvláštní misijní péčí. Každý měsíc sem například na víkendy dojížděli bratři a sestry z Českého Těšína. Na soboty připravovali programy a pomáhali, s čím bylo potřeba, o nedělích sloužili bohoslužbami. Jezdili z jednoho konce republiky na druhý, aby své sestry a bratry v Kristu podpořili.

Nyní se podařilo zdejší kazatelské místo obsadit a místní kostel se stal svědkem ordinace nových služebníků Slova. Je radostné a nadějné, že za požehnání pro jejich dílo, které se bude konat ve všech koutech země, jsme se mohli modlit právě v Ústí nad Labem.

Filmové večery na téma „slavní evangelíci“ vrcholí

Pravda jako nejvyšší autorita svědomí“, takový je titul druhého filmového večera v Knihovně Václava Havla, jehož tématem byl životní příběh JUDr. Milady Horákové, statečné smíchovské evangeličky, která se stala obětí justiční vraždy komunistického režimu.

11. října se ve zcela zaplněném hlavním sále Knihovny sešlo více než 100 posluchačů, kteří zhlédli dokument *Případ Dr. Horáková* s autentickými záznamy z vykonstruovaného procesu. Při diskusi s historičkou Danou Musilovou pak měli možnost poznat život Milady Horákové z perspektivy jejího celoživotního díla.

Silný příběh výjimečné ženy, která se nesklonila před silou žádného režimu a tváří v tvář pronásledování i smrti dokázala obstát před vlastním

svědomím, byl druhý z cyklu *Slavní evangelici: T. G. Masaryk, M. Horáková, J. Palach*, jež se zde pořádá u příležitosti oslav 100 let od vzniku Československé církve evangelické.

Trojici večerů završí příběh Jana Palacha 15. 11. od 19.00 (Knihovna Václava Havla, Ostrovní 13, Praha 1). Promítat se bude nový snímek s názvem *Jan Palach* (2018) a jako host večera promluví představitel titulní role Viktor Zavřil, který v rámci natáčení „Palachovými očima“ sledoval proměny atmosféry ve společnosti na přelomu let 1968 a 1969 a ztvárnil Palachův vnitřní boj i rozhodování. Pořad moderuje redaktorka publicistiky ČRo Magdaléna Trusínová.

Zvony se rozezní na znamení míru

V neděli 11. listopadu od 13.30 se po celé Evropě rozezní zvony na znamení 100. výročí od konce první světové války.

Nápad vzešel z Velké Británie, kde v tento den zvoní zvony katedrál, chrámů, kostelů, radnic, kaplí a zvoníček každoročně. Vzhledem k jubileu by se tentokrát měla z události stát záležitost celoevropská.

Znějící zvony jednak uctí památku obětí, jednak připomenou konec válečného konfliktu, který poprvé v dějinách přinesl bolestivou zkušenost do celého světa. V České republice podpoří zvonění Ministerstvo obrany a připojí se k němu římskokatolická církev i členské církve Ekumenické rady církví.

V roce 100. výročí konce první světové války si chceme tisícovkami zvonů, znějících ve stejný okamžik, připomínat hodnoty, které nás spojují, i to, jak nesamozřejmý a vzácný mír je.

Československá církev evangelická se proto připojuje a vyzývá farní sbory a jejich zvoníky, aby tuto mezinárodní iniciativu symbolickým několikaminutovým zvoněním podpořili.

Ve Valdicích odhalili pamětní desku páteru Josefu Toufarovi

U brány valdické věznice je od 19. září zavěšena pamětní deska Josefu Toufarovi a všem, kteří se tu stali obětí komunistické zločinnosti. Slavnostního ceremoniálu odhalení se účastnili pomocný biskup královohradecký Josef Kajnek, předseda Ekumenické rady církví Daniel Ženatý, senátoři

Tomáš Czernin, Jan Sobotka a další hosté. Československou církev evangelickou kromě synodního seniora zastupoval i hlavní kaplan Vězeňské služby Pavel Kočnar.

Řečníci během proslovů připomněli život Josefa Toufara a dobu jeho pobytu ve Věznici Valdice. Páter Toufar byl v lednu 1950 obviněn ze zinscenování tzv. čišošťského zázraku a komunistickými vyšetřovateli umučen k smrti. Komunistická propaganda případ tenkrát zneužila k proticírkevnímu represím.

aktualitu připravil Jiří Hofman

TÉMA: PROJEKTY FINANCOVANÉ Z NÁHRAD

modlitba listopadová

pláču nad světem
a přemýšlím srdcem

jenže
jen soucit či nadšení
nestačí

dílem Ducha
nejsou jen náhlá hnutí mysli
ale i plány na dlouho

Pane Bože
dávej nápady
pomáhej se rozhodovat
naznačuj směr

o trpělivost s formalitami
dlouhodečnost
i nadsled prosíme

a peníze
nejsou jen papíry s čísly
umožňují dělat dobré věci
žít důstojně
vyjádřit lásku
starat se profesionálně

svým Duchem pomoz
rozumět světu
slyšet
na co se lidé opravdu ptají

modlitba **Lenky Ridzoňové**

kresba: Kateřina Urbánková

Prozíravá nepoctivost?

Podobenství o nepoctivém správci (L 16,1–8a)

Nazývat podobenství z Evangelia podle Lukáše 16,1–8a „Podobenství o nepoctivém správci“ není příliš šikovné. Jako by se tím naznačovalo, že se v něm jedná hlavně o nepoctivost, i když ta představuje výrazný sporný bod, který ale není všechno. Spíše by se podobenství mohlo nazývat „o propuštěném správci“, čímž by zůstávalo otevřeno, oč v něm jde.

Visí totiž ve vzduchu, nadnášeno bezradností vykladačů. Proč bohatý člověk správce obvinil? Kdo se myslí pánem, který správce pochválil? Možná onen boháč – ale neztotožňuje s ním Ježíš sebe nebo snad Boha? Navíc podobenství provokuje, ale tím se ještě nevysvětluje.

Když bohatec správce obviňuje, že špatně hospodařil s jeho majetkem, správce se mu neomlouvá ani se nevymlouvá. Nepíše se ani, že by vůbec nějak správci přímo odpověděl. Zato podle podobenství až ve chvíli, kdy zůstane sám, začne přemítat, jak si se svým vyhazovem poradit. „Na práci nejsem, žebrat se stydím.“ To tedy správce nepracoval? (Patrně Ježíš myslel manuální práci, protože jinak by ta slova postrádala smysl.)

Jeho záměr ovšem byl zajistit si přijetí k službě do jiného domu. A tak jeho úvaha asi počítala s tím, že vyhazov mu zhorší pověst a možná jeho dosavadní pán o něm i něco negativního mezi lidmi zmíní. Rozhodně se ale sám rozhodl, jak víme, smazat část dluhu dvou boháčových věřitelů. Tímto pokoutním počinem učinil alespoň zčásti onu hrozící špatnou pověst méně pravděpodobnou a navázal pozitivní vztahy.

Není jen jasné, jakým způsobem byla část dluhu umazána. Nejednomu čtenáři ovšem vyrazí dech to, že služebníka jeho dosavadní pán pochválí. Copak Ježíš velebí temné finanční machinace? Ale zbystřeme zrak – vždyť pán chválí správce právě za prozíravost, za nic jiného. Za prozíravost, jíž se správce pokusil zajistit další

obživu. Na to zřejmě naráží také dodatečný komentář ve verši 8b–9: podívejte, jak si dokážou poradit „synové tohoto světa“, zatímco „synové světla“ koukají, jako by jim uletěly včely. Podobenství má „syny světla“ spíš zahanbit než vybízet k podvodu. Ale je také možné, že správce svým počinem na vlastní pěstičku prospěl i světu dosavadnímu pánovi, a to tak, že usnadnil dlužníkům splátky dluhů či je v tom povzbudil. Pánovi samému na penězích tolik nezáleželo, když jich měl navíc až až. A možná ocenil to, jak se k němu služebník postavil, když mu ukázal, že není tak neschopný, jak si pán myslel.

Při výkladu není radno bezhlavě správce omlouvat, i když Starý zákon zná řadu příběhů, v nichž není nepoctivost právě odsuzována (například jak Jákob oklamal vlastního otce). Ovšem můžeme snadno podlehnout i tendenci jeho motiv zlehčovat. Když však takto jednal, zřejmě mu šlo opravdu o krk, pracovní úřady v Ježíšově době neexistovaly.

Podobenství tedy ukazuje, jak si jeden člověk v nouzi ve světě špinících se a špinících peněz poradil a jak využil patrně poslední možnost k záchraně. Od špíny bude popřípadě očištěn až v nebesích. Jistotou výkladu si ale nemůžeme být jisti, protože třeba neznáme dost dobře detaily tehdejších finančních operací. Jako by se však za přísným, ale velkorysým boháčem skrýval Bůh a za správcem člověk spravující Boží statky, z nichž rozdává druhým i po svém potrestání. Rozdává konkrétně odpuštění vin (v příběhu je narážka na aramejský výraz, který označuje dluh i vinu), a tím si říká i o vlastní odpuštění. Zvláštní naděje pro křesťany? I pro ty, kteří podivně operují s penězi... Jen by na odpuštění neměli hřešit, když už hřeší a potřebují odpuštění jako sůl.

Jiří Hoblík, farář a vysokoškolský učitel

Přestupové hnutí

Hodina zrodu Českobratrské církve evangelické

Přísně vzato vznikla Českobratrská církev evangelická v prosinci 1918, jenže skutečná hodina zrodu udeřila 15. 2. 1921. To totiž probíhalo sčítání lidu, které rozhodlo o náboženské mapě právě vzniklého Československa.

Otázka zněla: Dojde k náboženské revoluci, která dovrší politickou a sociální přeměnu předchozích napínavých let? Přírůstky členstva čekaly obě nově vzniklé církve – Českobratrská evangelická i Československá; přestup z církve římské měl právě zrcadlit události předchozích měsíců a dní. Rozsáhlá agitace, o níž jeden presbyter znechuceně prohlásil, že mu připomíná předvolební boj, vzbuzovala u publicistů, duchovních nebo politiků naději duchovní obrody národa. Pak byly zveřejněny výsledky. Národ zůstal katolický, trochu nacionálně husitský a 80 000 lidí našlo svůj domov v ČCE. Co bylo příčinou tohoto „neúspěchu“? Šlo opravdu pouze o nacionální třeštění?

Velké naděje

Česká duše byla před 300 lety ujařmena, psalo se v rozhodném roce 1920. Obraz Čechů, kteří tajně, když se nikdo nedívá, za soumraku nebo potmě, čtou za svítou loučí po otcích zděděné knihy – Bibli kralickou, díla Komenského nebo zpívají evangelické písně, nabýval barvotiskových kontur. Četba, která formulovala české dějinné povědomí, vytvářela na začátku století veliké naděje, spjaté s nově nabytou svobodou v republice Československé.

Tomáše Garrigue Masaryk, ale i protestantští duchovní liberálního stříhu nebo socialisté se těšili, že první sčítání lidu v samostatném státě roku 1921 s dominancí římskokatolické církve na našem území skončuje. Masaryk ve svém konceptu počítal s další reformací, která by národ dovychovala politicky i mravně a jejím

praktickým vyjádřením by byla změna statistického poměru mezi nekatolickými denominacemi a církví římskou. Co tím myslí, zveřejnil ve svých pracích *Česká otázka* a *Jan Hus* nebo ve slavném projevu na Kozím Hrádku – Masarykovi šlo o obnovení náboženské opravdovosti, střízlivosti, kterou poznával u své ženy a kterou přisuzoval Českým bratřím. Víra měla mít rozsáhlé sociální a politické následky, měla vymizet nevzdělanost. Na polemickém poli se s Masarykem utkal především prof. Pekař a například v Českých Budějovicích katolický Hlas lidu.

V evangelickém tisku, zejména v revue Kalich a v periodiku Kostnické jiskry, se objevují ještě před vypuknutím Velké války články, které popisují potřebu znovu přivést národ a zejména jeho venkovské vrstvy zpět k dědictví Husovu, tedy, ze svého pohledu, k hlubšímu poznání evangelia. Naneštěstí, právě kulaté výročí smrti českého reformátora, s nímž si tyto kruhy spojovaly největší úspěch, bylo zastřeno hrůzami válečného běsnění na frontách světové války. Právě sčítání lidu bylo podle evangelického tisku oním časem na reparát.

Jak dopadlo sčítání

První, druzí i třetí byli ve svých očekáváních zklamáni – očekávaný exodus, ať už k evangelikům, nebo k bezvěřím, se nekonal. Sčítání lidu 15. února 1921 ukázalo, že většina národa zůstává v církvi římskokatolické. K Českobratrské církvi evangelické se přihlásilo „pouze“ 231 000 obyvatel, což sice znamenalo nových 80 000 členů a vyvolalo v církvi problémy organizační i teologické, ale prostě nešlo o návrat k Husovi, který předpokládal například Dr. Antonín Boháč, statistik, mimochodem organizátor sčítání a přitom člen synodní rady ČCE a zapálený přispěvateľ do Kostnických jisker. Největší vzrůst členství

zaznamenala nová Církev československá, která umně spojovala nacionální étos, republikánské zásady a římskokatolickou liturgii s modernistickým pojetím církve. Jejich 523 000 členů pocházelo zejména z českých zemí.

Po zveřejnění výsledků se rozhostily rozčarování, zklamání nebo taktní ticho. Přes tyto

dobový plakát, který ukazuje na význam dějinných vzpomínek

pocity, které autoři článků ve všech typech tisku, církevního, politického nebo periodického, vyjádřily velmi opatrně, šlo v roce 1921 o největší procentuální změnu vyznání obyvatel země od časů třicetileté války.

Situace v jižních Čechách

Věnujme se v následujících řádcích oblasti jižních Čech, která spolu s Plzeňskem zaznamenala největší vlnu přestupů k víře českokobratrské. A navíc, je to kraj Husův, Chelčického... Porovnáme-li výsledky všech okresů, největší úspěch zaznamenala antiklerikální hnutí v českých zemích. Z církve byla na prvním místě Církev československá

s výjimkou Plzeňska nebo některých jihočeských okresů, v nichž se musela dělit o prvenství jen velmi těsně s Českokobratrskou církví evangelickou. Shromáždění lidu, články, plakáty s expresivními texty o hazuze, kterou bratr Čech má shodit a vyvléci z jařma církve, která národu spolu s Vidní tolik uškodila, platily zejména na městské obyvatelstvo, dělnictvo a střední inteligenci. Podrobným výzkumem se podařilo zjistit, že přestoupivšími v průmyslových centrech, v Plzni nebo v Českých Budějovicích, jsou lidé, kteří opustili rodnou vesnici a do města se přistěhovali za práci. Jde o kvalifikované dělníky, učitele, nižší úředníky. Na začátku 20. století se tito lidé etablovali v novém prostředí, odmítli svou předchozí religiozitu a hledali novou, modernější, otevřenější i „bratrštější“. Podíváme-li se na některá jihočeská místa podrobně, uvidíme v případě Jindřichova Hradce, že jde o přistěhovalce z tradičních oblastí tolerančního evangelictví na hranicích dnešních jižních Čech a Vysočiny. V jihočeském regionu se před první světovou válkou průmyslově rozvinula ještě další dvě města – České Budějovice a teprve poté Tábor. Zajímavá je v případě těchto sídel přímá úměra mezi počtem a velikostí továren, migrací za práci a vznikem sborů a počtem jejich členů. Není nemístná úvaha, která spojuje opuštění konzervativního venkova a stěhování do liberálnějšího města s výší dosaženého vzdělání a změnou konfese.

Na venkově se mnoho nezměnilo

A venkov samotný? Zde nové členy mohla přičítat zejména Československá církev, ale nárůst stejně nebyl tak masivní. Soustředíme-li se na místa, kde měla na venkově největší počet členů církev českokobratrská, zjistíme, že šlo především o malá městečka s řemeslnou výrobou, kde se mísil venkovský a městský styl života; jako klasický příklad může posloužit západočeská Kdyně.

Probuzení evangelíků v Maršově

V jižních Čechách se nachází pouze jedno místo, které se uvedeným charakteristikám vymyká. Obec Maršov, ležící na Táborsku na křižovatce ►

shromáždění pod otevřeným nebem

ce silnic z Tábora do Želče a z Malšic do Plané nad Lužnicí. Adresáře popisují skladbu obce velmi střízlivě. Žije zde 181 obyvatel, domů je 35, ve škole jsou dvě třídy dětí, funguje zde spolek hasičů, obchod, pohostinství, kovárství a záložna. Vesnici ovládá deset selských rodů, největší hospodářství patří panu Josefu Janouškovi. V onom osudném roce se obec neliší od ostatních ani náboženskou skladbou, ve vsi žijí pouze dva evangelíci. V roce 1924 měla maršovská kazatelská stanice již 32 členů a v roce 1930 46 členů. Čím si lze vysvětlit nárůst členů Českobratrské církve evangelické právě v Maršově? Je možno zmínit obětavou práci diakona (pomocného duchovního) Františka Lutovského, jenž se podílí především na sociální činnosti v obci. Je možno mluvit o vlivu nedalekého sboru v Soběslavi, který je znám svou agitační činností, podpořenou penězi i úsilím továrníka Dlouhého. Ale zřejmě nejdůležitější bude rodová tradice, která se v jedné rodině přesouvá z generace na generaci; jde o tu jednu rodinu se dvěma evangelíky, již se daří přesvědčit další o původně evangelické minulosti obce, v níž nalézají Bibli ze 17. století, zřejmě Kralickou, doplňovanou zápisky kronikáře. Evangelický živel v obci se rozpomíná na

svou minulost, spojenou s hrdostí či nezdolností. S trochou nadsázky lze říci, že v Maršově došlo ke ztotožnění obrazu evangelíka, jak byl znám z dobové literární produkce, s příslušností k Českobratrské církvi evangelické.

Závěr: Hledání nového duchovního domova

Přestupové hnutí je v české odborné literatuře spojováno především s náboženským nacionalismem, ale jak předchozí řádky ukázaly, byl by to pohled jednostranný, i když z dobové rétoriky pochopitelný. Podobně je to i u „antikatolických kořenů“ přestupu, a i tento důvod byl významný. V předchozích řádcích byly tyto pohledy doplněny o sondu do sociálního zázemí lidí, kteří se rozhodli najít nový duchovní domov. Jejich hledání bychom měli vzít vážně, právě tak i rezonanci doby, která byla v tolika ohledech přelomová. Byla to doba, naplněná exaltovaným očekáváním nového věku, který přinese volnost, rovnost a bratrství – právě poslední heslo Francouzské revoluce našlo odpověď v českých duchovních dějinách.

*Richard Vlasák, historik a teolog
(redakčně kráceno)*

Nápady „bláznů pro Krista“ se už třetí rok stávají realitou

Grantový systém Českobratrské církve evangelické

Českobratrská církev evangelická spěje k samofinancování milovými kroky. To přinese nové podmínky, které zcela jistě ovlivní dění ve sborech i v celé církvi, což víme. A v mnoha sborech z toho mají značné obavy – zcela jistě se bude muset vybrat mnohem víc peněz na mzdy našich kazatelů než dřív. Kde je vzít? Co dělat, abychom si svého faráře udrželi? Má vůbec cenu něco dělat, když naši církev ubývají členové, slabé sbory slábnou ještě víc, a tak stejně za pár let zůstane jen několik sborů ve městech, kde si vydělají na faráře z pronájmu svých bytových domů?

Na to odpovídám hned, že to cenu má. Má cenu začínat něco nového. Po poslání církve se ptát tam, kde žiju. A když seznám, že jsou v našem okolí aktivity, které by náš sbor mohl zastat třeba ve spolupráci s nějakou neziskovou organizací, zkusme ten stávající neutěšený stav změnit.

Naše současná podoba vyhovuje tradičnímu členství, po nikom se nic moc nechce. Stačí přijít v neděli do kostela a poslat nějaký ten peníz na salár. To, že nám naše vlastní řady ukládají doporučenou výši, to se většinou ani neví. Když se ale někdo začne zamýšlet nad tím, kolik je schopen na salár nebo do sbírky dát, začne ho také zajímat, jaký to bude mít účel. Má-li zaplatit 5 % ze svého příjmu, musí to pro něj mít nějakou přidanou hodnotu. Buď se spokojí s tím, že mu stačí kázání, a to si vlastně může poslechnout v rádiu nebo si přečíst jiné v nějaké sbírce. A v konečném důsledku mu sbor může nahradit třeba skaut nebo spolek zahrádkářů. Platí se tam méně a užitek z toho každý vidí. Anebo ve svém sboru hledá prostředí, které má pro něho význam daleko větší. Nejen v tom, co všechno od člověka ostatní očekávají, ale i v tom, co může nabídnout sám, druhým. A pokud na tomto dění vidí něco dobrého, najednou se

mu i líp otvírá peněženka. Rád bych ale hned na úvod zdůraznil, že budoucnost své církve v podmínkách samofinancování nevidím v penězích, ale v zájmu členů sborů o aktivní život ve společenství.

Nesedíme s rukama v kapsách

Jeden ze způsobů, kterými se naše církve snaží probudit a podpořit nejružnější nové aktivity, jsou diakonické a rozvojové projekty, finančně podporované prostřednictvím grantového

Vladimír Zikmund, předseda grantové komise

systému. Cíl těchto projektů spočívá v plánování a realizaci nových nápadů k rozvoji sborového života a služeb veřejnosti. Ať se nám také ve sboru líbí, ale ať jsme také vidět na veřejnosti. Vždyť tu přece nejsme jen sami pro sebe. Ale to podstatné je, když budeme hledat nové způsoby, jak naplňovat poslání církve právě tam, kde žijeme. To znamená chválit Pána Boha, společně usilovat o poznání jeho pravdy a dosvědčovat svým současníkům evangelium jako možnost proměny jednotlivce i celé společnosti. To je hlavní cíl grantového systému. Nejenom sofistikovaný způsob rozdělování peněz z finančních náhrad. ▶

Rozvojové projekty již v mnoha sborech fungují. Grantový systém nabízí malou finanční podporu pro nastartování něčeho nového i tam, kde se doposud o nic nepokusili. Důležitý úkol tohoto systému je totiž i zprostředkovat informace o tom, co se kde podařilo, aby to mohlo inspirovat druhé. A kde se něco děje, může to přitáhnout i další spolupracovníky. V konečném důsledku tak může růst společenství církve. Jsem možná velký optimista, ale jsem přesvědčen o tom, že to je lepší způsob využití přechodné doby do úplného samofinancování než čekat s rukama v kapsách a stěžovat si, že nás chce někdo zrušit.

Na co lze žádat

Pravidla grantového systému byla schválena synodem na jaře roku 2016. Umožňují podat žádost o podporu kterémukoli církevnímu sboru – farnímu, seniorátnímu i povšechnému. Žádost může rovněž podat jiná právnická osoba, například středisko Diakonie ČCE nebo jiná nestátní nezisková organizace za podmínky, že její projekt obsahově spadá do daných oblastí podpory a je uskutečňován ve spolupráci s některým sborem naší církve. Oblastmi podpory podle pravidel jsou:

- a) Budování sboru a misie
- b) Výchova a vzdělávání
- c) Diakonická práce

Schválení pravidel umožnilo vyhlásit první výzvy k podávání žádostí do grantového systému pro podporu projektů realizovaných v roce 2017. V současnosti již končí druhý rok řešení schválených rozvojových projektů a hodnotí se žádosti pro rok 2019.

Jaké jsou s grantovým systémem zkušenosti?

V prvním roce, to je v roce 2017, se uskutečnilo 44 projektů s podporou z grantového systému ve výši 4 670 000 Kč. V roce 2018 se realizuje 61 projektů s podporou ve výši 6 420 000 Kč. Pro projekty roku 2019 je podáno 54 žádostí o dota-

ce ve výši 8 400 000 korun. K rozdělení je ovšem pouze 7 800 000, takže je jasné, že ne všichni žadatelé budou uspokojeni. Jako to bylo konečně i v předchozích letech.

Seznamy všech schválených projektů jsou zveřejněny na webu ústředí církve. Nejen pro transparentnost systému, ale právě také jako

[illegible]

inspirace pro druhé. Inspirativní mohou být například různé projekty pro práci s dětmi a mládeží nebo organizování sborových událostí, otevřených i veřejnosti. To se dá provádět skoro všude. Pro příklad uvádím projekty: Konfirmace, zůstaň s námi; Pojdte ke mně všichni, aneb dveře sboru otevřené; Pojdte posedět; Fara bez bariér aneb nechceme žít v utajení; Kultura na vsi. Z diakonických projektů uvádím projekty na podporu rozvoje dobrovolnictví např. ve střediscích Diakonie nebo podporu aktivit pro různé handicapované skupiny (vozičkáře, nedoslýchavé, zrakově postižené).

V prvních dvou letech naprosto převažovaly žádosti o podporu rozvojových projektů z farních sborů. Zúčastnila se i některá střediska Diakonie. Ostatních neziskových organizací se zatím účastní málo. Méně příznivá informace je, že řada projektů je zaměřena pouze do úprav sborových objektů a nenabízí moc nových aktivit. Neříkám, že i to zvelebení míst setkávání není dobré, ale zda to přispěje k oživení sboru, je sporné.

Jsmo tu i pro druhé

Zveřejnění přehledu schválených projektů může sloužit jako inspirace pro druhé, ještě účinnější zřejmě bude o výsledcích podařených aktivit mluvit a psát. Zveřejňovat zajímavosti z projektů na různých webových stránkách, na facebooku, ale stejně tak i prostřednictvím ústředí a tohoto časopisu. Ať je vidět, co všechno se u nás ve sborech děje!

Jak se projeví tato podpora na životě sborů, teprve uvidíme. Rozhodnutí poskytnout část prostředků z finančních náhrad na podporu

aktivit sborů bylo jistě dobré. I když ne každý z realizovaných projektů přinese nějakou novou aktivitu. Věřím však tomu, že grantový systém zapůsobí také k zapálení nových a nových „bláznů pro Krista“. A o to jde! Ať se můžeme dívat na budoucnost naší církve s nadějí, že bude evangelium radostně zvěstovat dalších 100 let a bude poskytovat pomoc potřebným minimálně ve stejném rozsahu, jako to činí dnes.

*Vladimír Zikmund, předseda grantové komise
a synodní kurátor*

JIHLAVSKÉ VEČERY

Něco pro uši, pro oči i pro duši

Pro ty, co se ostýchají vstoupit do kostela

Co jste ve sboru cítili jako potřebné?

Myslíme si, že jsme sbor, otevřený pro lidi zvenčí, ovšem oni to tak asi nevnímají (pokud o nás vědí). A tak jsme hledali, kam a nač pozvat lidi, kteří si netroufají nebo nechtějí do kostela vstoupit. Začali jsme tedy pořádat večery, zvané *Něco pro uši, pro oči i pro duši*. V úvodu krátká promluva (cosi jako kázání, ale kapku jinou formou, která se dobře poslouchá) a pak hezký koncert nebo divadlo.

Jak vás napadlo právě tohle?

Znali jsme formát bohoslužby v hospodě, třeba v Brně v Desertu nebo ve žďárském Batyskaflu, ale rozhodli jsme se využít krásný sál fary, když už jej máme. Třeba se k nám lidi naučí přicházet. Přišli jsme na to ve dvou (presbyter a farář) při mnoha hovorech a staršovstvo ten nápad bez váhání přijalo a podpořilo.

Jak to setkání probíhá?

Zrovna končí druhý ročník, za dva roky celkem sedmnáct setkání. Lidé sem opravdu chodí a zatím nelitovali, pokud vím. Někdy tu převa-

žují členové našeho sboru, jindy jsme výrazně v menšině. „Kázání“ natáčíme a kdo chce, může si předchozí ročník odnést domů na CD (písemně jsou dostupná na webu iproduci.cz). Třeba někoho osloví, pokud se k nim vrátí. Nebo je může poslat dál.

Jaká je odezva?

Muzikanti a herci si pochvalují přijetí a atmosféru, to mi připadá hodně důležité. Návštěvníci bývají taky spokojeni. Co si o tom myslí ti, kdo nepřišli, to nevím. Možná o tom nevědí. Nebo jim jde církev na nervy. ▶

A jaký je ohlas ve sboru?

Sbor s tím souhlasil a je to pro něj i úkol: plakáty moc nefungují, návštěvníky je třeba zvát osobně.

Je s tím moc papírování?

Ani ne, DaRP jsou pojaty lidumilně.

Hodláte pokračovat?

Pokračovat určitě chceme, protože tahle pozvánka, jak jsme ji pojali, je záležitost dlouhodobá.

Jan Keřkovský, farář jihlavský;

foto: Jan Bušta

BRNĚNSKÁ ŠKOLA PŘÍBĚHEM

Filipka je škola

Partnerství buduje se sborem v Brně-Husovicích

Jaký je cíl tohoto velikého projektu?

Jedná se o založení evangelické základní školy v Brně. Oficiálně se jmenuje Škola příběhem – církevní základní škola, obvykle jí ale říkáme Filipka, neboť sídlí v Brně na Filipínského ulici. (Více o Filipce na www.skolafilipka.cz nebo na facebooku.)

Co vás přivedlo na myšlenku založit školu?

Jsem učitelka na gymnáziu, můj manžel je zastupce ředitele na střední škole, mezi nejbližšími členy rodiny máme čtyři další učitele. O školství tedy – trůfám si říct – vím poměrně dost. Jsme také rodiče tří dětí – vidíme to tedy i z druhé strany. Čím déle jsem učila, tím více jsem vnímala, že některé věci lze v rámci existující školní instituce „opravit“ jen velmi těžko. A postupně jsem zjistila, že podobný pohled sdílí spousta dalších kolegů i odborníků na školství. Po mnoha více nebo méně marných pokusech řadě lidí připadlo efektivnější založit školu novou než opravovat ty stávající. Inovativní školy (různého zaměření, úrovně a kvality) začaly vznikat jako houby po dešti. Toto hnutí jsem se zájmem sledovala.

Co vám na českém školském systému vadí?

Ony těžko měnitelné systémové problémy, které ve školství vidím, mohu zmínit jen stručně a výběrově:

česká škola je dosti rigidní, jen velmi pomalu reaguje na turbulentní dobu, která na vzdělání kladé nové nároky. Učitel, který chce učit nově a zajímavě, často naráží na odpor všech zúčastněných (kolegů, rodičů, dokonce i dětí). Mety, kterých děti dosáhnou, jsou více odraz jejich rodinného zázemí než působení školy. Začleňování různě znevýhodněných dětí jde velmi ztuhle a pomalu – přitom je to často tak potřebné! Tyhle moje výtky ovšem neplatí generálně – je samozřejmě velké množství učitelů i celých škol, které odvádějí výtečnou práci.

A jak jste přišla na myšlenku školy církevní?

Jako češtinářka jsem mohla posoudit úroveň textové gramotnosti dětí, přicházejících na gymnázium ze základních škol – někdy je tak nízká, až se toho člověk leká, zvlášť když uváží, že žijeme v době, která kladé obrovské nároky na schopnost lidí rozumět informacím a vyhodnocovat je (zvl. ve sféře občanské). Naproti tomu jsem v tomto směru sledovala jazykovou vyspělost u dětí, které prošly církevním prostředím. A tam někde mě to napadlo: naše církev má ve velké účtě slovo, má na vysoké úrovni zpracovanou didaktiku katecheze a materiály pro nedělní školy, má bohatou zkušenost s prací s dětmi, např. na táborech, stěžejní nástroj v této práci je vyprávění příběhů a rozvíjení tvořivosti a citového života dětí. Má tedy jakési, byť svým zaměřením

specifické, vzdělávací „know-how“. Nadto má také obrovskou vzdělávací tradici, její přínos pro společnost v minulosti do velké míry tkvěl právě ve vzdělávání. Jednota bratrská na tomto poli vykonala

setkání na školním dvoře

dílo, které významně ovlivnilo budoucnost celého národa. Zdálo se mi, že toto je tradice zavazující. Přesto má naše církev jen jednu jedinou základní školu (kromě speciálních škol diakonických) a pět středních a vyšších škol. A přitom svou „základku“ má dnes kdekdo – např. naše nejbližší škola v Židenicích je scientistická(!). Sledovala jsem vznik různých zajímavých inovativních škol a po několik let jsem svým přátelům a hlavně lidem ze sboru stále dokola vyprávěla, že by bylo dobré další evangelickou školu založit. Trvalo to tak dlouho, až této myšlence postupně přišli na chuť a začali mě v tom povzbuzovat. Ve chvíli, kdy se pro ni vnitřně nadchl i můj muž, bylo rozhodnuto: Zkusíme to.

Jak jste se dozvěděli o možnosti čerpat z peněz vyčleněných na Diakonické a rozvojové projekty?

Dozvěděla jsem se o tom od jednoho z členů našeho staršovstva, jmenovitě od bratra Klimka, který náš sbor zastupoval na konventu. Upozornil mě na školení, které probíhalo kterousi červnovou so-

botu v roce 2017 v Blahoslavově domě v Brně pod vedením synodního kurátora, bratra Vladimíra Zikmunda.

Kdo sepsal a podal žádost o grant?

Napsali jsme jej společně s mým manželem, který měl s podobnými žádostmi více zkušeností. Letošní granty už z větší části ležely na mě, muž mi pomáhal hlavně s rozpočty.

S jakými potížemi se potýkáte?

Za prvé se potýkáme se spíše malým zájmem o Filipku mezi lidmi z církve – jen těžko například hledáme spolupracovníky. Přitom ten záběr práce je opravdu velký. A pak, s ohledem na velikost projektu, se také potýkáme s nedůvěrou, zda se celá věc podaří, a s určitou celkovou skepsí. To druhé bývá někdy příčinou toho prvního. Ale jak práce postupuje, oboje se pomalu mění k lepšímu.

Jak to vypadá v praxi?

V červenci loňského roku jsme požádali synodní radu o souhlas s tím, že bychom učinili pokus založit školu pod hlavičkou Evangelické akademie. V září 2017 jsme podali žádost o podporu z grantového systému Diakonických a rozvojových projektů, která nám byla přiznána. Z těchto peněz zatím proces vzniku školy a aktivity s tím spojené financujeme. Ke konci září jsme potom podali žádost o registraci školy na ministerstvo (resp. žádost byla podána jménem církve, protože ona je zřizovatel školy). Největším úskalím se zdála být povinnost získat pro provozování školy vhodné prostory. Pak se ale objevila možnost pronajmout si od radnice v Židenicích polovinu staré školní budovy, kterou uvolňovala zde sídlící vyšší odborná škola. Když jsme tedy ministerstvu doložili vhodnou adresu, museli jsme získat potvrzení z hygieny, že prostory odpovídají všem požadavkům vyhlášky. To znamenalo zrekonstruovat hygienické zařízení; rekonstrukci jsme hradili z církevní půjčky. Vše se podařilo v nutném termínu, a k 1. 9. 2018 vstoupil v plnou platnost zápis Školy příběhem do Rejstříku škol u MŠMT, což znamená, že škola plnohodnotně existuje. ►

Jaký bude další postup? Kdy přivítáte první žáky?

Nyní tedy máme, lapidárně řečeno, budovu, IČO a nárok na státní dotace. Otevřít pro děti plánujeme od 1. 9. 2019. Já od 1. 9. tohoto roku pracuji pro Filipku na půl úvazku, díky podpoře z grantu DaRP: starám se (za vydatné pomoci mého muže) o budovu školy, o vybavení, vstupuji do jednání s vedením Evangelické akademie, s radnicí a s dalšími subjekty. Především ale usiluji dát dohromady pedagogický tým, ale také tým dalších podporujících spolupracovníků, jako např. fundraiserů apod.

moštování na školním dvoře

Co děláte pro to, aby se Filipka dostala Brňanům do povědomí?

Snažíme se na školu upoutat pozornost veřejnosti, a tak získat budoucí žáky (což se daří poměrně velmi dobře). Naposledy jsme například pořádali na školním dvoře moštování, které bylo hojně navštíveno nejen lidmi z husovického sboru; z přítomných přibližně sta lidí dobrou polovinu tvořili neznámí návštěvníci, převážně rodiny s dětmi z místní čtvrti – Židenic. Řada z nich se přišla s novou školou seznámit a dekla-

rovali zájem své děti k nám umístit. Měli jsme z toho velkou radost.

Není poloviční úvazek na začátku málo? Vždyť současně učíte jinde...

Naštěstí na to nejsem sama – ovšem můj muž a ostatní kolegové zatím pracují dobrovolnický. Práce je to pestrá a tvořivá, obhospodařuji také sociální síť (opět za účelem PR pro školu) a píšu granty. Navázala jsem spolupráci s grafikem, který nám navrhl vizuální styl, zřídili jsme dočasný web. Zůstává mi ale velmi málo času na přípravu koncepce školy. Chceme ji sice tvořit společně s celým týmem (už jsme k tomu uspořádali letní víkendové soustředění a několik dalších setkání), ale do podoby sepsaných vzdělávacích dokumentů ji musím dovést sama a pro samé technické a shánění peněz se k této důležité práci nemůžu dostat.

Jak budete řešit finanční nároky, které jsou ještě před vámi?

Peněz budeme potřebovat ještě hodně, protože prostory školy je třeba vevnitř renovovat. Kromě toho má škola velké nároky na vybavení; stále nám chybí – jen výběrově: velmi nákladné vybavení jídelny a výdejny, šaten, různý školní nábytek, hudební nástroje, sportovní náčiní, kopírka a další věci. Chceme také revitalizovat školní dvůr a zřídit zde hřiště. Proto jsme letos podali další žádosti o podporu z grantového systému DaRP, ale pokoušíme se žádat i jinde. Založili jsme nadační fond, který vyhlásí veřejnou sbírku. Chystáme hithitovou kampaň. Výhoda našeho projektu je, že až škola začne, bude mít další finanční nároky výrazně menší – registrace v Rejstříku škol totiž znamená, že máme nárok na státní dotace, které získáme s příchodem dětí. Dotace pokryjí většinu nákladů, další chybějící peníze budeme vybírat od rodičů formou nízkého školného.

Je s tím vším moc papírování?

Je, ale nesouvisí s grantem. Byrokratická procedura je i zakládání (a provozování) školy,

bez papírů to nejde. Ale co se týče grantu, ten je naopak relativně dostupný, vyplnění formuláře je poměrně snadné a věřím, že i vyúčtování zvládneme bez větších problémů.

A jaká je vaše nejvyšší meta?

Hodláme bojovat o to, abychom s Boží pomocí vybudovali dobré dílo, které bude naší církvi sloužit ke cti.

Ruth Konvalínková

DĚTSKÁ HERNA V BUKOVCE

Maminky v akci

Otevřít sbor nově příchozím a lidem mimo církev

Co jste ve sboru cítili jako potřebné?

Poněvadž jako farářská rodina bydlíme na faře, já vidím jako zásadní to, co se děje tady. Jako společenství máme závazek se o faru nejen starat, ale též ji co nejvíce využívat k růstu společenství a službě potřebným. Jako nejvíce potřebné tedy vnímám využívat společné prostory fary co nejvíce a vhodně k tomu upravit podmínky. Hlavou mi běží otázka: Jaké o sobě vydáme svědectví, když někoho nového na faru pozveme?

Jak jste se dozvěděli o možnosti čerpat z peněz vyčleněných na Diakonické a rozvojové projekty?

Neustále sledujeme, co se po odluce od státu v církvi děje, a proto víme, že je nejvyšší čas připravit se na samofinancování. Na využití těchto peněz mě upozornila aktivní sestra od nás ze sboru, která s naším nynějším projektem pomáhá.

A jak vás napadl právě tento projekt?

Já jsem měla zkušenosti ze setkávání maminek v našem předchozím sboru, k tomu pár kontaktů na maminky s podobně starými dětmi. Na začátku jsme byly my dvě, postupně jsem zkusila pozvat další známé i mimo sbor, někdo jiný pozval zase své známé a kupodivu se náš seznam rozšířil až na nynějších deset maminek. Projekt jsme nazvaly Maminky v akci.

Kdo sepsal a podal žádost o grant?

Sepsání a podání žádosti jsem si vzala na starost já, ale rozhodně to není ta nejdůležitější část. Organizování stavebních prací jsem přenechala své kolegyni, která se v tom lépe vyzná. Pomáhají nám ještě další bratři a sestry ze sboru, bez kterých by vše neproběhlo tak hladce a kterým bych takhle chtěla poděkovat.

S jakými potížemi jste se potýkali nebo potýkáte?

Na faře jsme se pustili do zásadních stavebních oprav – výměna elektroinstalace, oken, topení a podlahy v místnosti pro děti. Potíže byly hlavně s termíny řemeslných prací a s tím, aby na sebe správně navazovaly.

Jak ta setkání probíhají?

Začali jsme v původních, neupravených prostorách, ještě před vyhodnocením podané ▶

žádosti. Brala jsem to jako přípravu, abychom nejprve vytvořili nějakou základní skupinu maminek. Nebylo jasné, zda bude o schůzky zájem; nějaký čas jsme se scházely i u nás v bytě. Nyní jsou stavební práce hotové, promýšlíme a nakupujeme vybavení do dětské herny. Chceme, aby tam děti našly něco nového, co doma nemají. Nejvíce však sázíme na to, že síla setkávání není ani tak ve vybavení a prostoru, ale ve společenství, kterému Bůh žehná.

Jaký je ve sboru ohlas?

Lidé jsou rádi, že se na faře „něco děje“, i když sami přímý užitek z dětské herny (zatím) nemají. Díky podpoře z DaRP se sbor rozhodl i k dalším

změnám, které přispěly k zútulnění fary. Snaha využívat společné prostory na faře pro setkávání dává vědět o tom, že sbor chce a má co nabídnout.

Je s tím moc papírování?

Je to tak akorát. Pořádek musí být.

Hodláte se v budoucnu pustit do něčeho podobného?

Pro příští rok jsme se rozhodli o finanční podporu z DaRP opět zažádat; chceme rozšířit možnosti fary tak, aby při větších setkáních bylo možné vařit v plnohodnotné kuchyni, což zatím nelze.

Zdeňka Plecháčková, paní farářová z Bukovky

ilustrační foto: Zuzana Capoušková

EVANGELICKÁ AKADEMIE BRNO

Na školním facebooku to nyní žije

Počet studentů se zvýšil a podívají se i do světa

Co jste ve škole cítili jako potřebné?

V našich školách, především na Vyšší odborné škole sociálně právní, jsme silně vnímali potřebu věnovat se vztahům s veřejností. V posledních letech jsme začínali bojovat s nízkým počtem uchazečů, a proto jsme se rozhodli zaměřit právě na ně. Celý rok 2018 jsme intenzivně rozvíjeli komunikaci na školním facebooku, kde nyní naše

škola opravdu žije. Vytvořili jsme také nové logo školy a školní web, ty slavnostně uvedeme do života na vánočním setkání. Se studenty Střední zdravotnické školy plánujeme prosincový zájezd do partnerské evangelické školy ve Stuttgartu, kde chceme navštívit sociální a zdravotnická zařízení a poskytnout našim studentům inspiraci pro jejich další profesní směřování.

Jak jste se dozvěděli o možnosti čerpat z peněz vyčleněných na Diakonické a rozvojové projekty?

O téhle možnosti nás informovala naše bývalá paní ředitelka Hana Svobodová, která se účastnila rovněž informativní schůzky k využití peněz, vyčleněných na projekty tohoto typu.

Jak vás napadl právě tento projekt?

Nápad se zrodil a vyplynul z momentálních potřeb obou našich škol. Tyto věci nemáme možnost

financovat ze státních dotací, které jsou navíc vůči církevním školám od listopadu 2017 velmi skoupé.

Kdo sepsal a podal žádost o grant?

Postaral se o to zástupce ředitele Jan Vybíral, který má s projekty bohaté zkušenosti.

S jakými potížemi se potýkáte?

Zatím máme pocit, že vše běží docela hladce a tak, jak má.

Co říkají přímí aktéři nebo ti, pro které je projekt určen?

Náš školní facebook žije, to nám říkají lidé zvenčí. Všimli si změny. Těšíme se, co budou říkat

na nový školní web. Aktéři jsou nadšení, máme 25 studentů v prvním ročníku oproti loňským 15. Věříme, že částečně i díky facebookové kampani. Také jsme zvědaví, jak se studentům bude líbit pobyt ve Stuttgartu.

Je s tím moc papírování?

To zatím nepocítujeme, uvidíme, co bude kolem vyúčtování a závěrečné zprávy.

Hodláte se v budoucnu pustit opět do něčeho podobného?

Velmi rádi! Podali jsme společný projekt se střediskem brněnské diakonie a věříme, že nám vyjde.

Renata Michálková, ředitelka

LETNÍ TÝDEN V ROVEČNÉM

Přífarský tábor podruhé

Pro děti z celé vesnice

Co jste ve sboru cítili jako potřebné?

Především práci s dětmi, vlastně dlouhodobě. Pořádáme pro děti takzvaný přífarský tábor, jeden ročník už máme za sebou a druhý rok vytanula možnost získat peníze z Diakonických a rozvojových projektů, z kapitoly tábory.

Jak jste se dozvěděli o možnosti čerpat z peněz vyčleněných na Diakonické a rozvojové projekty?

Ze sborových záznamů a informování po církvi.

Jak vás napadl právě tento projekt? Přišel s tím farář?

Farář. Ten sepsal a podal i žádost.

Co říkají přímí aktéři nebo ti, pro které byl projekt určen?

Jsou spokojeni – děti i rodiče.

A jaký byl ohlas ve sboru?

Příznivý, ač jde o dvě nepřekrývající se skupiny – stárnoucí důchodce a malé děti (které vesměs nejsou z rodin jádra sboru), ale ženy z toho jádra chystaly svačiny a líbilo se jim to.

Hodláte se v budoucnu pustit opět do něčeho podobného?

Kdybychom byli ještě na místě, tak ano, ale pro stěhování příští rok už ne (papírování by se táhlo do dalšího roku).

Ondřej Ruml, farář

Myslíte, že restituční náhrady ČCE pomáhají, nebo škodí?

Pomáhají. Služba světu, která vychází ze zvěsti evangelia, se nemá stydět za to, že potřebuje ke své činnosti peníze. Všechno se na koleni dělat nedá. Nicméně vytratí-li se ze služby onen důvod, který mne vděčně „ke koleni“ ponouká a motivuje, může se snadno stát, že peníze z restitučních náhrad naopak vykonají službu medvědí. I lstivost a převrácenost srdce člověka totiž disponuje fantazií, jak zbožné projekty šikovně navléct tak, aby skončily v zisťných útrokách sboru. S penězi se prý má nakládat jako s hnojem – rozhodit, zaorat a očekávat zúrodnění.

Hynek Tkadleček, evangelický farář

Proti přijetí zákona 284/2012 hlasovali čtyři ústavní soudci, včetně předsedy. Když čtu jejich disentanční stanoviska, divím se, že na věci tak jasné nepřišli i ti zbývající. Soudce Jan Musil poukázal na to, že „náhrada se poskytuje i takovým církvím a náboženským společnostem, které v rozhodné době vůbec neexistovaly, a tudíž žádnou majetkovou újmu neutrpěly“. I za mne tento strážce práva odpověděl na otázku, proč ony „restituční náhrady“ a temná historie jejich vzniku škodí ČCE, a nejen jí: „Podobné praktiky zásadně narušují důvěru občanů v demokratické parlamentní procedury, vzbuzují podezření z politické korupce a podlamují systém zastupitelské demokracie.“

Miloš Rejchrt, evangelický farář

Půl byl tak vzrušen, že řekl: „Obojí!“

„Salár... v doporučené výši 5 % ročních čistých příjmů.“ Kéž by! Máme 21 tisíc plátců saláru, při těch cca 800,– měsíčně nebudeme vědět,

co s penězi. Než se lidé takto platit naučí, dávají náhrady prostor k výchově. Současně s tím mají sbory možnost zahájit svoji práci díky DAR-Pům – abychom uměli s penězi nakládat, až je v té navržené výši lidé dávat začnou. K aktivitám má prostředky i povšechný sbor. Zároveň je ten polštář ale dost měkký. Chceme a zvládneme lidi vychovat? Jasně minus – pověst církve je nevalná a náhrady jí nepomohly. Zaspáváme v propagaci. ČCE je dobrý hospodář a je jen škoda, že to o sobě nedá vědět.

Jaroslav Pechar, evangelický farář

Škodí. Proдалa se za ně Dukovi. Ne aby něco říkala – ale aby nic neříkala.

Martin C. Putna, literární historik

Ačkoli stále zůstávám zastáncem restitučně-odlukového zákona, naší církvi spíše škodí. Jednak se význam tohoto zákona nepodařilo (i naší vinou) veřejnosti vysvětlit, a tak se utvrdila v proticírkevních postojích. A jednak restituční náhrady činí plánování budoucnosti (především financování kazatelských míst) nesmírně složité: Máme restituční náhrady využít spíše rychleji a prodloužit díky nim kazatelská místa na menších sborech, i s vědomím, že jsou zřejmě dlouhodobě neudržitelná? Nebo je vydat až později, na konsolidovanou a dlouhodobě udržitelnou síť sborů a sdružení sborů, která se při postupném přechodu na samofinancování teprve ustaluje?

Roman Mazur, evangelický farář a senior
Pražského seniorátu

SYNODNÍ RADA

Z projednaných titulů na zasedáních synodní rady 2. a 16. 10. vybíráme:

Sbory a pracovníci

Synodní rada ČCE bere na vědomí povolání faráčky Lenky Ridzoňové za první náměstkyni seniora Pražského seniorátu ČCE do nejbližšího zasedání konventu Pražského seniorátu a faráře Jiřího Malého za náměstka seniora Východomoravského seniorátu ČCE do nejbližšího zasedání konventu Východomoravského seniorátu.

SR potvrzuje volbu Jana Lavického za faráře sboru v Klášteře nad Dědinou; volbu Petra Mazura za jáhna sboru v Bošíně; volbu Jana Mikschika za faráře v Krouně a volbu Martina Bánociho za faráře v Teplicích – všichni na plný pracovní úvazek.

SR uděluje Miloši Ferjenčíkovi osvědčení o způsobilosti k ordinované službě výpomocného kazatele; prodlužuje pověření bratra Daniela Blažka vězeňskou duchovenskou službou ve Věznici Břeclav, prodlužuje pověření pastoračních pracovníků Věry Tyralíkové ve Valašském meziříčí, Jaroslavy Kordiovské v Kloboukách u Brna, Noemi Batlové v Olomouci, Martiny Dvořákové v Novém Městě na Moravě, Marie Matoulkové v Brně I. a Drahomíry Pešlové v Sázavě. SR bere na vědomí ukončení zaměstnaneckého poměru pastorační pracovníce Emy Oravcové v Novém Městě na Moravě.

SR se na základě podnětů vzešlých z jednání komise pro pastorační pracovníky šířeji zabývala postavením pastoračních pracovníků v církvi (např. jejich řádnou instalací při bohoslužebném shromáždění). SR pověřuje bratra Pavla Pokorného jednáním s výborem Spolku evangelických kazatelů (SpEK) o možné účasti pastoračních pracovníků na farářském kurzu.

SR souhlasí s ukončením pracovního poměru farářů Františka Pavlise, Miloše Vavrečky a Pavla Kašpara z důvodu odchodu do důchodu. Váží si jejich ochoty i nadále sloužit v církvi a souhlasí se zachováním jejich způsobilosti k ordinované službě faráře ČCE.

Zahraniční sbory

Synodní rada vzala na vědomí zprávu Vladimíra Zikmunda o návštěvě sboru ve Velkém Pereku (Peregu Mare) ve dnech 14. – 16. 9. a zprávu Pavla Pokorného z návštěvy ve sboru Veliko Središče v Srbsku, kterou podnikl ve dnech 21. – 23. 9.

Ekumenické vztahy

Synodní rada bere na vědomí zprávu členky rady Luterského světového svazu (LWF) Olgy Navrátilové o první účasti na jednání rady LWF, které se konalo ve dnech 27. 6.–2. 7. v Ženevě. Rada vydala poselství církvím, ve kterém odsuzuje populismus a „má povzbudit církve k tomu, aby se nenechaly zahnat strachem do kouta a bránily snahám o instrumentalizaci křesťanství pro politické cíle

nacionalistických skupin“. Poselství rady povzbuzuje také k podpoře účasti mládeže na životě a práci církve.

SR bere na vědomí zprávu Jany Potočkové o účasti na AMD Bibelwochenkonferenz v září v Hannoveru; zprávu z česko-nizozemského semináře o sekularizaci, který proběhl v týdnu po Velikonocích 2018 v Horním Maršově; zprávu Idy Tenglerové ze synodu skotské církve v květnu v Edinburghu. Zpráva se vyjadřuje k tématům jednání synodu, mezi jiným i mezináboženskému dialogu a 50 letům ordinace žen. Projednávalo se rovněž téma církevně uzavíraných svazků homosexuálních párů, aktualizace formulací Westminsterské konfese, která je dosud jedinou uznávanou konfesí Church of Scotland, přistupování k večeři Páně, oslovení mladých lidí v církvi, etiky hospodaření jakož i téma nepotřebných nemovitostí církve.

Evangelická akademie

Synodní rada jmenuje členkou rady Školské právnické osoby církevní základní školy v Brně-Židenicích sestru Alžbětu Mackovou.

Různé

Synodní rada uvolňuje 200 000 Kč z Fondu sociální a charitativní pomoci v cizině jako pomoc obyvatelům Indonésie, postiženým zemětřesením, a to prostřednictvím partnerské organizace HEKS. Synodní rada vyzývá sbory, aby podpořily sbírku, vyhlášenou na tentýž účel Střediskem humanitární a rozvojové spolupráce Diakonie ČCE.

SR se zabývala příspěvky seniorům na rekreační pobyty pořádané ČCE. Vzhledem k tomu, že dárce této podpory Gustav-Adolf-Werk e.V. se rozhodl nově dar

vázat účelově, a to výhradně na podporu farářů ČCE v penzi, končí i možnost plošné podpory seniorských pobytů. Dosavadní zdroje budou rozpuštěny poměrně dle potřeb stávajících žadatelů. Dalším žádostem již nebude možné vyhovět.

SR přijala zástupce tzv. komise „Truhlářská“. Tématem setkání byla činnost komise, aktuální stav jednání kolem domu v Truhlářské ul. v Praze, nakládání s hmotným dědictvím církve, archiváliemi, mobiliářem a historicky cennými bohoslužebnými předměty z různých sborů ČCE.

Další jednání

Synodní rada se dále věnovala vnitřním hospodářským záležitostem sborů i církve, zprávám z jednání seniorátních výborů, personálním otázkám, přípravám na ekumenická setkání, revitalizací nakladatelství a knihkupectví Kalich a provozním a organizačním záležitostem.

DaZ

ÚMRTÍ

Dne 1. října zemřela ve věku 89 let evangelická farářka **Jarmila Kvízová**. Po třech týdnech následovala do náruče Boží svého manžela Vlastimila Kvíze, o jehož úmrtí jsme informovali v minulém čísle. Působili mj. ve sborech v Opolanech a Předhradí.

Ve věku 81 let zemřel 4. října emeritní farář a synodní senior Českobratrské církve evangelické **Pavel Smetana**. Působil nejprve krátce ve sboru v Lounech, potom patnáct let v Hošťálkově a dvanáct let v Praze-Libni. Nakonec, po dvě volební období, stál ve vedení církve, bylo to v letech 1991–2003. Vzpomínky

na tohoto vzácného člověka přinášíme v rubrice *Moje církev*.

Dne 16. října zemřel ve věku 89 let **Adolf Kocna**, lékař, někdejší kurátor sboru v Praze u Salvátora a seniorátní kurátor Pražského seniorátu.

Ve věku 77 let zemřel náhle 17. října švýcarský farář a přítel ČCE **Bernard Luis Martin**. Po studiích teologie ve Švýcarsku studoval v Praze teologii a bohemistiku a stal se seniorátním vikářem Východomoravského seniorátu. Krátce působil také v Přerově. Po odnětí státního souhlasu v roce 1971 odešel zpět do Švýcarska, kde působil jako farář na několika sborech ve francouzsky mluvících oblastech. Oženil se s Češkou Annou Machovou a vychovali spolu čtyři děti. Několik let strávil misijně mezi indiány v Chiapasu v Mexiku, kde využil znalost španělštiny. V důchodovém věku pracoval opět pro Českobratrskou církev evangelickou; svou dokonalou češtinou udivoval mnohé.

DaZ

PŘEDPLATNÉ 2019

Milí čtenáři,

po celou dobu, co sedím v šéfredaktorském křesle (za pár týdnů to bude devět let), stál výtisk Českého bratra 25 korun. Společnost, církev, ceny služeb i energií prošly za tu dobu určitým vývojem. Návrh cenu časopisu a tím i předplatného zvýšit, byl v minulých letech na stole již víckrát, nikdy jsme k tomu však nepřistoupili. Nyní ale nastal čas. Od příštího ročníku zvyšujeme cenu jednotlivého výtisku na 30 Kč, roční předplatné bude ve zvýhodněné výši 350 Kč. (Do zahraničí bude předplatné

kvůli vysokému poštovnému 900 Kč a sponzorské zůstane na 600 Kč.)

Předplatné přechází kontinuálně do dalšího ročníku, faktury na zaplacení budeme sborům i jednotlivcům rozesílat (jako obvykle) v únoru.

Děkujeme, že nám zachováváte svou přízeň. **Daniela Ženatá**, šéfredaktorka

100 LET ČCE

Slavnostní shromáždění při příležitosti 100. výročí vzniku Českobratrské církve evangelické

Oslavy v Pardubicích ke stým narozeninám ČCE byly největší a nejviditelnější událost. Přijeli členové církve z celé republiky a ekumeničtí hosté z Česka i zahraničí. Z tohoto čtyřdenního festivalu přinášíme v rubrice *Moje církev* obsáhlou reportáž i s obrázky. Na webové stránce e-cirkev.cz je ohlédnutí s řadou fotografií a odkazem na archiv České televize i kanál You Tube, kde je možné shlédnout bohoslužby na Pernštýnském náměstí i další videa z pardubických slavností. Historii a životu naší církve se věnoval také Křesťanský magazín, vysílaný 7. 10. 2018, jenž je také možné v archivu České televize vyhledat. ►

V polovině prosince se v Senátu Parlamentu České republiky chystá mezinárodní konference, určená spíše pro odbornou veřejnost.

A 16. prosince se pak uskuteční slavnostní shromáždění při příležitosti 100. výročí vzniku Českobratrské církve evangelické ve Smetanově síni pražského Obecního domu, tedy v místech, kde skoro na den přesně církev před sto lety vznikla. Pozvání obdrželi faráři i kurátoři našich sborů, zváni jsou i se svými partnery. V úřadu faráře nebo kurátora často pracují na úkor vlastní rodiny a za to jim pozvánkou na toto slavnostní shromáždění chceme vyjádřit poděkování. Spolu s hosty z domácí a zahraniční ekumeny a několika zástupci státní správy je však kapacita Obecního domu už vyčerpána. Prosíme tedy členy církve za pochopení – není v silách organizátorů zajistit místa pro další zájemce. Připomínáme, že se nejedná o bohoslužebné shromáždění, které by bylo samozřejmě otevřeno všem bez rozdílu.

Českobratrská církev evangelická byla ustavena na generálním sněmu 18. 12. 1918 sjednocením českých sborů dvou evangelických církví (augsburského a helvétského vyznání), povolených r. 1781 tolerančním patentem Josefa II. Z protestantských církví v České republice je tato církev dnes největší.

DaZ

SBORMISTROVSKÝ KURZ

Zpěvy literátských bratrstev k letošnímu výročí

Srdečně zveme (nejen) evangelické sbormistry, nové zájemce o sbormistrovství, zpěváky, varhaníky, církevní hudebníky a teology na 33. sbormistrovský kurz, který proběhne v termínu 23.–25. 11. 2018

v rekreačním středisku Sola gratia v Bystřici pod Hostýnem.

Program kurzu:

- Česká vokální renesanční tvorba
 - Pobožnosti se zpěvy z nového Evangelického zpěvníku
 - Příprava programu a koncert v kostele sv. Jiljí v Bystřici pod Hostýnem v neděli 25. 11. 2018 ve 13.30 hod.
- Zahájení kurzu bude v pátek 23. 11. 2018 v 19.30 hod. v kapli Sola gratia. Poplatek za kompletní stravu a ubytování činí 1400 Kč/os.

Závazné přihlášky posílejte do 18. 11. 2018 na moravetz@e-cirkev.cz. V přihlášce je třeba uvést jméno a příjmení, věk, bydliště, telefon.

Na podhostýnské sboropění se těší

Ladislav Moravetz, celocírkevní kantor

EVIDENCE DOTAČNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ

Grantové možnosti pro farní sbory

Na základě podrobného dotazníkového šetření v rámci sborů připravila Ústřední církevní kancelář nový pravidelný přehled grantových možností. Vzniká v rámci oddělení fundraisingu a měl by být podrobnější, operativnější, a zejména by měl lépe reflektovat potřeby farních sborů tak, jak je jejich zástupci definovali ve svých odpovědích počátkem léta (aktuální poptávka i ekonomické záměry do budoucna).

Nový materiál zahrnuje více dotací, vhodných jak pro činnost, tak i pro možný další rozvoj farních sborů. Vedle neinvestičních

tičních dotačních příležitostí obsahuje totiž také ty investiční, vázané například na úpravu prostor pro nová mateřská centra, dětské skupiny, komunitní centra, sociální bydlení apod. Vybízí tím adresáty mimo jiné k tomu, aby o své budoucnosti přemýšleli i v těchto souvislostech a (třeba dříve neuvažovaných) možnostech.

„Hodně dotací je vyhlášováno také místními akčními skupinami (MAS). Jde o relativně nové dotační subjekty (cca 180 v rámci celé ČR), u nichž lze žádat o některé typy dotací. Většinou zahrnují poměrně malé území, je tam tedy daleko menší konkurence než u zavedených poskytovatelů dotací,“ upozorňuje vedoucí oddělení fundraisingu ÚCK Zita Nidlová.

Doporučujeme sborům tyto regionální a lokální možnosti sledovat individuálně. „V materiálech je odkaz na mapu a web, kde lze vyhledat, do které MAS patříte, a pak zjišťovat další informace a možnosti spolupráce,“ doplňuje Nidlová.

Grantový monitoring je určen výhradně pro sbory Českobratrské církve evangelické. První číslo bylo sborovou zásilkou adresováno všem, dále budou informace dostávat už pouze ti, kteří o ně projeví zájem a o zařazení do seznamu adresátů se přihlásí. „Během prvních 24 hodin od rozeslání jsme evidovali na 40 odběratelů, což nás velmi potěšilo,“ uzavírá hlavní fundraiserka ČCE.

Další příjemci se mohou přihlásit kdykoli prostřednictvím e-mailu fundraising@e-cirkev.cz. **Zita Nidlová**

EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Teologie pro středoškoláky jinak

Chcete zjistit, která místa, o nichž se píše v Bibli, se podařilo v Izraeli opravdu

nalézt? Zajímá vás, jak se vánoční poselství po staletí utvářelo a proměňovalo? A má víra co dělat s politikou?

Tato a další témata připravila Evangelická teologická fakulta pro studenty všech typů středních škol, kteří se zajímají o to, jak teologie a další společenské vědy naše životy utvářejí.

Od 12. listopadu do 10. prosince se můžete každé pondělí v 16:30 zaposlouchat do poutavého vyprávění, které pro vás připravili učitelé a studenti Evangelické teologické fakulty:

- 12. listopadu – Od archeologie k Bibli a zpět: Vykopávky v dnešním Izraeli
- 19. listopadu – Jsme opravdu křesťanská civilizace?
- 26. listopadu – Nemusím být farář, kaplan ani sociální pracovník, přesto studuji na teologické fakultě a neměnil bych
- 3. prosince – Ježíš, nebo Ježíšek? Příběh, jak jej známe i neznáme
- 10. prosince – Politická dimenze víry: zdroje, příklady a limity

Přihlašujte se mailem na lukas@etf.cuni.cz.

Prohlášení Učené společnosti ČR k výročí založení republiky

Učená společnost České republiky si s radostí připomíná vznik samostatné Československé republiky před 100 lety a nadčasové myšlenky, jež stály u jejího zrodu. Zároveň však cítíme, že z kulatého jubilea se jen radovat dnes nestačí.

Hlásíme se k Masarykově ideji humanitní demokracie, která dává existenci našeho státu smysl. Masaryk se nebál zastat se Židů během hilsneriády, se svými spolupracovníky důrazně obhajoval naši příslušnost k Západu a usvědčil ze lži obhájce podvržených Rukopisů. Považujeme za svou čestnou povinnost obhajovat důraz prvního prezidenta a našeho akademického předchůdce na racionalitu a pravdivost ve společenské debatě, na svobodu slušně vyjádřit svůj názor a na ochranu slabších.

Znepokojuje nás, že někteří z čelných politických představitelů tyto pilíře demokratického státu dnes nectí, a ohrožují tím jeho stabilitu.

Věříme spolu s Masarykem, že státy se udržují těmi ideály, z nichž se zrodily. Pro nás z toho dnes vyplývá závazek se každodenní prací klidně, ale rozhodně snažit, aby se ideály humanitní vrátily do celé naší společnosti.

Petr Pokorný

JABOK

Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická oslavila 25 let své úspěšné existence

Na slavnostním večeru v prostorách Emauzského kláštera se sešli zakladatelé i současní pracovníci školy, přátelé, zástupci zřizovatele a partnerských škol a organizací, aby si připomněli začátky

Jaboku, jeho úspěchy, vývoj a výhled do budoucnosti. Slavnostní bohoslužby v úvodu večera celebroidl Václav Malý,

který pak promluvil za Arcibiskupství pražské, v němž má na starosti oblast vzdělávání. Z úst zřizovatele – Salesiánů Dona Bosca byla vyslovena slova uznání a z úst děkana Evangelické teologické fakulty UK chvála dlouholeté spolupráce Jaboku s ETF. Společně se daří vzdělávat mladé lidi v sociální, pedagogické i teologické oblasti a zároveň

jim poskytovat bezpečné, profesně i osobnostně stimulující prostředí, ve kterém se mohou plně rozvíjet. Kromě vzpomínek zakladatelů Jaboku jsme slyšeli proslovy ombudsmanky Anny Šabatové a profesora Petra Pokorného. Slavnostní atmosféru večera podpořili hudebním vystoupením studenti Pražské konzervatoře.

DaZ

Příběhy víry

Knížka vydaná ke stému výročí vzniku Českobratrské církve evangelické nabízí příběhy, které zasáhly do života jednotlivých lidí, rodin, církve, obcí. Příběhy, které někdo prožil na vlastní kůži nebo o nich slyšel vyprávět. Příběhy, které zdánlivě nejsou tak podstatné, aby stály za sepsání, ale když je nikdo nezaznamená, nepředají se dál. A to by byla škoda, pomohou totiž zachovat něco z toho, čím Českobratrská církev evangelická od roku 1918 prošla a čím žila.

Kniha je rozčleněna do čtyř oddílů. První popisuje objevy víry a podivuhodné cesty k Pánu Bohu. Druhý se věnuje příběhům ze sborů; čteme zde o událostech, v jejichž středu stojí varhany, zvony nebo třeba oprava střechy kostela. Třetí část má název Statečně s Kristem a přibližuje osudy mnoha statečných evangelíků, kteří byli legionáři, pracovali v odboji, postavili se komunistické zvěsti nebo se přičinili o něčí záchranu. V posledním díle najdeme příběhy ze života sborů i záznamy obdivuhodných činů lidí z minulosti i ze současnosti.

Věříme, že publikace udělá všem čtenářům radost. Zakoupit nebo objednat si ji můžete v knihkupectví Kalich, Jungmannova 9, 110 00 Praha 1.

Příběhy víry. 100 let Českobratrské církve evangelické. Praha, Kalich 2018. 160 s.

OZNÁMENÍ

Nabídka ošetření stromů

Rizikové kácení stromů a ořez za pomoci horolezeckých technik. Tel: 725 281 406, www.lezecke-prace.cz

Vojtěch Páv

Sbor Praha-Jarov hledá nového faráře

Jsmo stabilní sbor s dobrými vztahy, dlouhou tradicí a zdravým hospodařením. Máme silnou generaci seniorů, kteří utvářeli podobu sboru více než 30 let. Vedle toho máme rostoucí mládež i střední generaci, na které dnes leží hlavní odpovědnost za chod sboru. Od nového faráře očekáváme, že přinese svěží vítr, energii i vizi, které nám pomohou narušit stereotypy, vytvořené v minulých generacích, a sbor více otevřít vnějšímu světu. Farářské místo bude volné v říjnu 2019, jsme ale připraveni případně akceptovat i nástup pozdější.

Pokud máte zájem, ozvěte se prosím kurátoru Janu Fenclovi jan.fenclo@quick.cz, 721877 920.

Pozvánka na adventní trh

Farní sbor v Praze 2-Vinohrady, Korunní 60 vás zve na adventní trh, konaný v neděli 9. 12. od 11.00 do 15. 30. Můžete nakoupit drobné dárky, koupí výrobku zároveň podpoříte jednotlivá nezisková sdružení. *Jarmila Raisová, sborová sestra*

MOJE CÍRKEV

Festival „Radujme se vždy společně“

Pardubice 27.-30. září 2018

foto: František Plzák

Radujme se vždy společně

Oslavy Českobratrské církve evangelické v Pardubicích

Festival koncertů, diskusí, divadel, filmů i ztišení a modliteb se konal od 27. do 30. září v Pardubicích. Všechny generace se sešly na oslavách stých narozenin Českobratrské církve evangelické.

Církev je pojala jako multižánrové setkání pro členy, přátele, ekumenické hosty i náhodné kolemjdoucí. Motto „Radujme se vždy společně“ odkazovalo k nejstarší bratrské písni, kterou čestí evangelici zpívají nejčastěji během vysluhování večere Páně. Neslo v sobě tedy tři poselství: sdílenou radost, společenství s Kris-

ských), migraci nebo o sociální práci. Vážnější témata střídaly koncerty, filmy, tvůrčí dílny pro děti, sport, interaktivní hra po Pardubicích nebo všudypřítomné setkávání, rozhovory a zpívání.

V sobotu 29. září se do Pardubic sjeli zástupci evangelických sborů z celé republiky, aby se zúčastnili hlavního bodu oslav: slavnostní bohoslužby pod širým nebem. Z pódia na Pernštýnském náměstí ji vedl synodní senior Daniel Ženatý a v přímém přenosu přenášela i Česká televize. Když se během přijímání rozeznělo shromáždění jednohlasným zpěvem

tem i odkaz ke kořenům reformace, z nichž církev vychází.

Zahájení měli v rukou mladí, kteří se sešli k úvodním patnáctiminutovkám na různá témata (vystoupení inspirovaná projektem TEDx) a k pobožnosti i meditaci se zpěvy z Taizé.

Následující dny nabídly programy k zamyšlení i zábavě. Hovořilo se o Bohu a víře, o občanských aktivním životě, roli církví ve společnosti, o menšinách (sexuálních, etnických i nábožen-

písně Radujme se vždy společně, jen málokdo z přítomných pochyboval o tom, že právě takhle vypadá živé společenství shromážděné církve. Radostné, vzájemné, hluboké a nadějeplné.

Po bohoslužbě sobotní program navázal aktivitami na čtyřech dalších místech Pardubic. Kromě hlavního náměstí to byl přílehlý park Bubeníkovy sady, výstavní a kongresový areál IDEON, krajská knihovna a místní evangelický kostel i fara. Všude tam probíhaly programy ►

pro děti i dospělé: koncerty, přednášky, výstavy, workshopy, projekce filmů nebo modlitby a ztišení v různých podobách.

ci nejprve doprovodil slavnostní bohoslužbu na náměstí, odpoledne potom koncertoval v parku, kde se souběžně představili budoucí zdravotní

hlavní festivalový program na Pernštýnském náměstí

Diakonie ČCE představila svoji pomoc seniorům, handicapovaným a sociálně vyloučeným nebo pomoc humanitární a rozvojovou. Patřily jí stánky, rozesté po celém hlavním náměstí, kde se prezentovala i malá nakla-

asistenti nejen z oborů sociální a zdravotní péče. Předvedla se nám také pražská Bratrská škola s pásmem říkanek a písní.

Oslavy v Pardubicích, to byla největší a nejviditelnější záležitost stého roku života ČCE. Or-

v Bubeníkových sadech vystoupili konzervatoristé Evangelické akademie z Olomouce

datelství. Park Bubeníkovy sady opanovaly prestižní evangelické školy. Komorní orchestr Konzervatoře Evangelické akademie v Olomou-

ganizátoři odhadli účast na dva až tři tisíce lidí. Vstupy na programy byly zdarma pro všechny, a to díky mnoha štědrým sponzorům.

Benjamín Skála obdržel Medaili vděčnosti za neutuchající a nezištnou fotoreportérskou službu církvi

V polovině prosince letošního roku pokračuje připomínka stého výročí ČCE mezinárodní konferencí v Senátu Parlamentu České republiky a slavnostním shromážděním ČCE ve Smetanově síni pražského Obecního domu, v místě, kde skoro na den přesně před sto lety církev vznikla.

Českobratrská církev evangelická byla ustavena na generálním sněmu 18. 12. 1918 sjednocením českých sborů dvou evangelických církví (augsburského a helvétského vyznání), povolených r. 1781 tolerančním patentem Jose-

fa II. Dnes je Českobratrská církev evangelická největší protestantská (nekatolická) církev v České republice. Mezi slavnými evangelíky najdeme například prvního československého prezidenta T. G. Masaryka, komunisty popravenou právničku Miladu Horákovou, studenta filosofie Jana Palacha, který se upálil na protest proti sovětské okupaci v roce 1969, nebo disidenty Miloše Rejchrt a Svatopluka Karáska.

Jiří Hofman

foto: autor, František Plzák a Pavel Capoušek

Sváta Karásek a skupina Svatopluk

V tomto světě se nakonec vše točí kolem dostatku lásky

V evangeliu podle Matouše, v 6. kapitole od verše 31 čteme Ježíšova slova: „Nemějte tedy starost a neříkejte: Co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno. Nedělejte si tedy starost o zítřek; zítřek bude mít své starosti. Každý den má dost vlastního trápení.“

Dvě církve, Helvetská a Augšpurská, taky můžeme povědět kalvínská a luterská, se před sto lety spojily v jednu – Českobratrskou církev evangelickou. Byl to odvážný čin. Vždyť každá z nich už měla za sebou téměř 140 let života. Co si od spojení slibovaly? A naplnilo se to, v co doufaly?

Něco ano, něco ne. Tak třeba:

Nenaplnily se představy, že český národ je svými geny více než ostatní národy nakloněn k čisté víře v Boha, demokracii, že je otevřen sociálním otázkám. Tato tehdejší představa zní dnes jako hořká ironie, vidíte? Vždyť od nás směřuje k ostatním zemím Evropy více uzavřenosti než vstřícnosti, více informací o tom, co nepřijímáme, s čím nesouhlasíme, než ochoty spěchat ostatním pomoci.

Naplnily se představy, že budeme církev ryze česká. Před rokem 1918 se v těch dvou církvích mluvilo česky, německy, polsky, od Bodamského jezera přes jižní Tyroly a Slezsko, přes Lvov, Halič až do Bukoviny... Je-li tato změna k lepšímu, nechám na vás.

Nenaplnily se představy o nepřekročitelné hrázi mezi evangelíky a katolíky. Bohu díky. Vztahy mezi námi jsou nesrovnatelně lepší, než byly v minulosti.

Naplnila se touha, abychom nepropadli přílišné zahleděnosti sami do sebe. Ty dvě církve byly

tenkrát obdivuhodné v tom, že překonaly svůj konfesionalismus, to přílišné zahledění do své, a jen a jen své církve. Stále, i dnes, umíme být vůči své církvi kritičtí, nechceme se stát ghettem a opravdu si nemyslíme, že jsme lepší než ostatní.

K tomu času, který je za námi, patří věrnost mnoha sester a bratří Božímu slovu a statečnost mnohých, zvláště v čase obou krutých totalit.

Patří však k němu i vyznání vlastní nevěrnosti vůči Bohu a jeho slovu. Je nám líto, že mnozí pro svou víru trpěli nevině, ve vězeních, trpěli zákazem přístupu ke vzdělání, šikanou a ponižováním. Bože, pokorně prosíme, odpusť nám, že jsme se příliš často báli více lidí než tebe.

K bohatství naší církve v oněch sto letech patří lidé vzdělaní – na fakultě, ve sborech, lidé oddaní Kristu a Bibli. K našemu bohatství patří také všechny modlitby, všechna smíření, všechna odpuštění pod dotekem Kristovy milosti, všechna láska, projevená službou, projevená Diakonií, projevená vzděláváním. K bohatství naší církve patří dar živých vztahů k církvím doma i k církvím v Evropě i za oceánem. Jsme za něj velmi vděční, posiluje nás.

Dost minulosti. Současnost:

Současně, dnes na tomto místě, rádi vyznáváme, že jsme od své církve mnoho přijali a že ji máme rádi!

A hledáme. Hledáme dnes, stejně jako ti před námi, jak žít podle Božího slova.

Ježíš vyzve: hleďte. Tedy – přátelé – výzva k hledání znamená, že nás ještě něco čeká! Ještě nejsme u konce. Hledejme lásku, tužme po spravedlnosti, přijímejme Krista a jeho dary. Přijímejme ho v těch, kdo žijí s námi, přijímejme ho v těch, kdo hledají pomoc. Ať k nám přicházejí z důvěrné blízkosti, nebo neznámé dálky.

Takové hledání život tvoří a vrchovatě jej naplňuje. Když tak činíme, když lásku přijímáme

a když lásku vydáváme, můžeme pak vyznat – často ke svému vlastnímu překvapení – něco jsem našel, Bože, a jsem na světě fakt moc rád... Nebo to vyznat jinak – ty jsi mne našel, Bože, jsi mi blízko, nějak to cítím a jsem za to tak vděčný, že to popsat neumím.

Hledejme, jak být s Kristem. Číhají na nás leccaké těžké situace. Náhle, nečekaně a hlasitěji než dříve se uvnitř církve Kristovy po celé této krásné planetě ozývají hlasy, které vyzývají ke spolehnutí na osvědčené cesty, ke spolehnutí na již dosažené jistoty. Zatímco mnozí, a já se

k nim přidávám, proti tomu namítají: Kristus přece vyzývá – hledejte, tlučte, prostě, držte se mne, pojdte se mnou a za mnou a nelpěte na tom, čeho jste již dosáhli. Nestarejte se o to. K čemu vám to, přátelé milí, ostatně jednou bude?

Zaznívají hlasy, že je lepší se uzavřít s tím, čeho jsme už dosáhli, a chránit to pro sebe. Že to je dnes důležitější než hledat, jak pomoci těm, kdo jsou hladoví, žízniví, na cestách, nazí, nemocní, ve vězení. Každý osobně se rozhodujeme. Komu věřit? Koho se držet? Ježíš říká: hledejte. To znamená – ještě vás něco čeká, není třeba lpět na současném, to příští, to příští je lepší.

Do myslí a srdcí lidí u nás i na spoustě míst Evropy a světa se loudí strach. Nemá cenu nikomu něco vyčítat. Nemá cenu nic zlehčovat, natož se někomu snad posmívat. Tím se strach jen utvrdí a své pozice posílí. Věříme přece, že strach účinně likviduje láska. Ta tvoří důvěru, poskytuje bezpečí, přináší naději.

Vše se nakonec, milí přátelé, v tomto světě točí kolem dostatku lásky. Přijíme ji od Boha i od lidí, žijme jí, rozdávajme ji. Na tom záleží.

Čiňme to každý tak dlouho, dokud na tomto krásném světě smíme být.

A církev Kristova, ať se jmenuje tak či onak, ať tak činí tak dlouho, dokud Kristus podruhé nepřijde. Sto let sem, sto let tam. Amen

SJEZD 2018 OČIMA DOBROVOLNÍKA

Tvořme vždy společně

Potkali se mladí i starší a mnozí přiložili ruku k dílu

Letošní sjezd mládeže, který se uskutečnil 27.–30. září v Pardubicích, byl v mnohém neobyčejný. První zpestření znamenalo, že byl po nějaké době opět delší, čtyřdenní. Speciální byl ovšem zejména tím, že byl spojen s oslavami stoletého výročí založení naší církve, a proto jsme byli všichni – mladší i starší – pozváni,

abychom se radovali společně, jak vyzývalo i téma celé události.

Pro dobrovolníky tričko

Tak velkolepá událost klade samozřejmě velké požadavky na organizaci, a proto bylo třeba mnoho rukou, nohou i hlav, aby se vše ►

podařilo zdárně připravit. Dobrovolníci, kteří ochotně přispěchali organizátorům na pomoc, jsou na sjezdu každoročně, letos jich ovšem bylo potřeba daleko, daleko více. Mezi nimi i já. Atraktivní byla nejen myšlenka pomoci a stát se součástí této velké události, ale také symbolická odměna ve formě slušivého dobrovolnického trička.

Vzhledem k rozměrům i tíze této (historické) události není divu, že zejména po organizační stránce bylo zpočátku v ovzduší cítit trochu zmatení a rozpaků, které se ovšem záhy rozmělnily v příjemné a uvolněné atmosféře, která zavládla. Drobné komunikační šumy poznamenaly i mé dobrovolnictví, a staly se tak pro mě výzvou: svoji práci jsem si musela sama vyhledat. Za tuto zkušenost ale Pánu Bohu děkuji, neboť díky tomu bylo mé dobrovolnictví zcela jistě pestřejší než pracovní náplň většiny ostatních dobrovolníků, protože jsem si vyzkoušela hodně různých, vždy však zábavných činností. Zejména bych zdůraznila přípravu sobotního, hlavního dne oslav na Pernštýnském náměstí, jejichž součástí byla i slavnostní bohoslužba, kterou vedl synodní senior Daniel Ženatý a kterou vysílala v přímém přenosu Česká televize. A mně byl v tom všem svěřen úkol a pocta ne menší než připravovat stůl Páně a večeři Páně přímo na podiu! S večeří Páně ostatně souvisela i moje po-

slední dobrovolnická zkušenost, neboť se týkala přímo vysluhování při bohoslužbách nedělních.

Ten umí to a ten zas tohle

Motiv dobrovolnictví se v posledku nese celým sjezdem, a to nejen po praktické stránce. Při návštěvě sjezdových přednášek a dalších částí programu si člověk musí uvědomit, že jsme to vše zvládli téměř svépomocí (tj. podíleli se lidé z církve), a toto zjištění mě dojalo: v naší malé, sotva stoleté církvi máme tolik, tolik šikovných, kreativních, různorodě nadaných a obdarovaných lidí! Ať už jde o Junovy, kteří točí filmy, hrají v kapele a dělají plno dalších věcí, přes Ladislava Moravetze, který aranžuje evangelické skladby a nové skládá, k Tomáši Vojtíškovu, který je nadějný politik, anebo přes výborné a vážené teology (a další intelektuály), jako je i Jindřich Halama, který na letošním sjezdu pronesl přednášku o sexualitě, až po

Bena Skálu, bez jehož fotografií bychom se dnes už neobešli. Ostatně je velmi příznačné, že právě Ben Skála obdržel přímo na sjezdu za svou bohuľibou a neúnavnou činnost pro církev z rukou synodního seniora Medaili vděčnosti. Těch šikovných lidí, které v církvi máme, je ale mnohem víc, stejně jako darů, které jim Pán Bůh dal do vínku. Některé neznám jménem, jiní pracují bez povšimnutí, skromně a tiše, proto je můj výčet jen ilustrativní zanedbatelný

fragment. Každý z nás ale umí něco, čím může církev i lidi kolem sebe obohacovat. Toto velké bohatství jsme dostali darem.

Letošní sjezd i oslava století ČCE se podařily. Oslava to byla neokázalá, důstojná a vkusná. Z mého pohledu je na tom všem nejhezčí ale to, že jsme se v církvi spojili, abychom něco

takového vytvořili. Je to hezký důkaz toho, že idea bratrské pospolitosti, k níž v názvu církve odkazujeme, funguje i v praxi. Jsme schopni se společně nejen radovat, ale také tvořit, budovat. Za to patří můj srdečný dík organizátorům sjezdu, dobrovolníkům, členům církve, ale hlavně Pánu Bohu.

Adéla Rozbořilová

SOLIDARITA VYJÁDŘENÁ MODLITBOU

Veřejné shromáždění podpořilo čínské křesťany

V jejich domovině jim hrozí reálné nebezpečí

V neděli 14. října se na Václavském náměstí v Praze uskutečnilo modlitební shromáždění na podporu čínských křesťanů, kteří v České republice z důvodu svého pronásledování již druhý rok žádají o azyl.

U sochy sv. Václava vystoupil emeritní předseda Ekumenické rady církví a Rady Církve bratrské Daniel Fajfr a pražský pomocný biskup Václav Malý. Součástí setkání byla i modlitba a čtení z Písma, na které navazovalo zapálení svíček jako projev podpory věřícím v obtížné životní situaci.

„Bylo by dobré, kdyby si této situace všimlo více lidí a kdyby pozvedli svůj hlas. Nejsem s to předpovědět, jak se příslušné orgány rozhodnou, ale myslím, že nic nepřekáží tomu, aby se tito příchozí integrovali do naší společnosti,“ řekl k situaci čínských žadatelů o azyl biskup Václav Malý.

Účastníci modlitebního zastavení pod sochou sv. Václava se shodli na tom, že je třeba se modlit za všechny zúčastněné a věřit v nezávislé rozhodování soudů. Řečníci též připomněli, že jsou známy příběhy konkrétních žadatelů a je zjevné, že v jejich zemi jim hrozí reálné nebezpečí.

„Je dobré si uvědomit, jakou máme výsadu, že žijeme ve svobodné zemi, kde můžeme svoji víru svobodně vyznávat. Přejí bychom to stejně

těmto bratřím a sestrám, kteří jsou pro svoji víru pronásledováni a proto v naší zemi požádali o azyl,“ vysvětlil smysl setkání Jan Jackanič z pracovní skupiny Ekumenické rady církví pro čínské křesťany.

V České republice žádalo před dvěma lety o azyl 92 čínských křesťanů. Pouze osmi z nich Ministerstvo zahraničních věcí vyhovělo a azyl udělilo. 70 neúspěšných žadatelů se rozhodlo požádat o soudní přezkum rozhodnutí. Dalších 14 lidí svou žádost stáhlo a odjelo.

Samotnému shromáždění na Václavském náměstí předcházela tisková konference, při ▶

kteře organizátoři ujistili, že konference v žád-ném případě nemá být nepatřičným tlakem na rozhodování soudů v této záležitosti. „Situaci sledujeme, připomínáme ji a modlíme se za ni. Leží nám na srdci. Žaloby ještě nejsou projedná-vány, ze sedmdesáti případů bylo soudní jednání naplánováno jen v jednom jediném, a to bylo odročeno,“ uvedli zástupci Ekumenické rady církvi v ČR.

Podle biskupa Václava Malého je „ostuda pana prezidenta i veřejných činitelů“, že se vzá-jemná jednání s Čínou omezila na ekonomická témata a na porušování lidských práv Česko ne-upozorňuje. „Z důvodů morálních a etických to patří k podstatě demokratického systému. Proto je potřeba na linii, kterou prosazoval Václav Ha-vel, navázat,“ uvedl Malý.

Čínští žadatelé se brání jakémukoli veřejnému vystupování. Při sebemenším kontaktu s médii totiž hrozí, že si jich čínské úřady, tolik aktivní i u nás, všimnou a budou hrozit perzekucemi jejich rodinám v Číně. Přesto u jedné z čínských

sester převážila vděčnost nad strachem a pod podmínkou anonymity napsala všem podporo-vatelům vzkaz:

Vážení přátelé, jménem sedmdesáti křesťanů z Číny vám děkuji!

Když jsme se o tomto setkání dozvěděli, byli jsme velmi dojatí. Již více než dva roky nás prováze-jí různé obtíže v úsilí, abychom nebyli v neznámém prostředí sami. Váš zájem a pomoc pokládáme za velkou Boží milost. Nemáme ta správná slova k vy-jádření naší vděčnosti, ale vaše láska byla oceněna v srdcích našich 70 bratrů a sester. Rádi bychom se podíleli na dnešním setkání, ale nemůžeme se osobně zúčastnit v důsledku pronásledování křesťanů, které roste a přesahuje přes hranice i do jiných zemí. Můžeme použít pouze tento způsob, jak vás pozdravit. Děkuji vám za vše, co jste pro nás udělali. Moji bratři a mé sestry se modlí za toto setkání i se všemi přáteli, kteří se o nás starají. Bůh vám žehnej!

Jiří Hofman

foto: Člověk a víra/Roman Albrecht

ROZHOVOR S BENJAMINEM KLINECKÝM, NÁJEMCEM HORSKÉHO DOMOVA V HERLÍKOVICÍCH

Z hospody až do Domova

Nezalitovali jsme s Olinkou ani na vteřinu

Benjamin Klinecký vystudoval na konzervatoři violoncello. Muzikantem se stát nechtěl, zato věděl, že by chtěl hudbu učit; jak říká – jinak, než to sám zažil. Sedm let tedy učil hudební výchovu na základní škole, po dvou letech však musel začít studovat pedagogickou fakultu, podle nové vyhlášky ministra školství to bylo potřebné k tomu, aby mohl učit dál. Šlo o kombinované studium

oboru Učitelství pro 1. stupeň ZŠ, při kterém tedy Benjamin nadále vyučoval. V roce 2016 se ale se svojí ženou Olgou rozhodli k radikální proměně. Pronajali si rekreační zařízení naší církve v krkonošských Herlíkovicích a zájezdy se tam teď jen hrnou. Vlastně pro nás Herlíkovice „zachránili“. Benjamin s Olgou mají dceru Jasmínu, které je necelý rok.

Jak se ti dařilo studovat a přitom naplno učit?

Jistě že to bylo těžké, já jsem v té době navíc nějaký čas pracoval v hospodě za barem, pomýšlel jsem už na to, že bych rád sám nějakou hospodu otevřel. Občas to byly i dvanáctihodinové směny – v šest ráno jsem vstal, jel do školy, skončil ve dvě, jel do hospody, tam jsem byl od tří hodin odpoledne do tří v noci, pak jsem tři hodiny spal a v šest ráno zase vstal do školy. Když do toho přibýlo i první zkouškové období, práci za barem jsem opustil.

Povedlo se ti tu školu dostudovat?

Nepovedlo. Nechal jsem si na závěr, před státnice, soubornou zkoušku z českého jazyka, a tu jsem neudělal. Ale teď jsem znovu přijat, většinu mám hotovou, dodělávám školu dálkově. Učitelé mi vycházejí vstříc, jednak proto, že jsem nedokončil pětileté studium těsně před koncem, jednak protože jsem sedm let učil a už nějakou praxi mám. Pokud to zásadně nebude kolidovat s chodem Horského domova, rád bych školu během roku až dvou dokončil.

A co studovala Olinka?

Vystudovala veřejnou správu a regionální rozvoj na Vysoké škole ekonomické, magisterské studium stejného oboru dokončila na České zemědělské univerzitě. Tady v Domově se její studium rozhodně hodí víc než to moje. Jednak

co se týká ekonomické stránky, a taky v případě, že se naskytnou nějaké možnosti čerpání dotací.

Mít svou hospodu, to není moc obvyklé přání. Kde se to vzalo?

Učit mě bavilo, ale na hospodu jsem už v té době myslel hodně. Kultura českých hospod, to je něco, co mě baví a zajímá. Nesouhlasil jsem s tím, že lidi do hospod nechodí a pijí doma „lahváče“. Pokud máte hospodu s výběrem dobrého a kvalitního jídla, člověk si tam může dát dobré místní pivo, nesesednete si tam bez rezervace. Když tam bude zajímavá nabídka a milá obsluha, lidi přijdou. Představoval jsem si, že si otevřeme s Olinkou malou hospůdku někde na vesnici, kde bych přitom třeba na půl úvazku i učil. To byl můj sen.

Co na to Olga?

To se právě krásně sešlo, Olinčin sen, odmala, zase byl mít svůj penzion. Vždycky myslela na něco malého rodinného, kde se pro hosty třeba jen připraví snídaně, upeče se jim koláč a chleba k snídani. Tady to je sice jiné, větší, ale ty její představy se tady stejně do jisté míry plní. Církvní zařízení, lidé se sem vracejí, chleba nebo koláč k snídani jim občas upečeme, rodinnou atmosféru tady, věříme, hosté vnímají. Tak se ty naše dva sny daly hezky dohromady a docela se splnily.

Herlíkovický domov měl řadu let nesnáze. Nějak to neprosperovalo.

Vy jste o těch vadách věděli. Uměl bys sám nějak vysvětlit, co bylo špatné a čeho byste se vy měli vyvarovat?

Myslím, že celá ta éra správcování Horského domova nebyla dobrá cesta, taky se jich tady pěkná řada vystříдалa. Každý správce byl jiný a byl v jiné situaci, ale já myslím, že primárně systém správcovství není pro takové ubytování funkční. Když je někdo na plný úvazek správce, je placen za osm hodin denně a jen v pracovní dny. Jenomže když se tomuhle chce opravdu věnovat, musí dělat taky 18, 20 hodin za ►

den. Proč by něco takového správce dělal, když má plat za osm hodin? Musel by to mít moc rád a dělat výrazně navíc. Jako třeba dříve správce Tomáš Matuška v Bělči. Mnohem lépe to jde, když je objekt v nájmu; nám nikdo odpracované hodiny počítat nemusí, ale abychom hostů měli dostatek, musíme se samozřejmě o to více ohánět. Platíme církvi nájem, záležitosti týkající se provozu řešíme zcela sami, stavební a další věci pak ve spolupráci s Ústřední církevní kanceláří.

Takže na čem záleží nejvíce?

Záleží nám právě na každém hostu a obrazně i na každém pivu, které si tady dá kolemjdoucí výletník. Stejně jako když hospodský měl svou hospodu – mohl být osobnější a hostům vděčnější. Uvědomoval si, že každý host mu pomáhá v tom, že se může živit tím, co ho baví. A proč to tady nefungovalo? Mně připadá, že v církvi se hodně často takzvané dědí názory. Nějak se to říká, traduje, my jsme si na to zvykli a neměníme to. Přitom to nemusí být vždycky pravda a věci se mohou měnit.

Například?

Když jsme sem přišli, z různých stran jsme zaslechli, že sem nejedzí školy v přírodě, protože to pro ně není vyhovující. Vadí jim prý, když jsou žáci rozděleni do několika budov, naše největší budova je pro jednu třídu malá a podobně. Já jsem učil a tím pádem jsem věděl, že přesně do

takových míst jsme se školou jezdili a rozdělení mezi víc budov nemusí každému učiteli vadit. A taky jsme tady do půl roku po otevření měli už sedm škol v přírodě a moc se jim tu líbilo, leckteré tu byly i letos! Další děděné tvrzení – v Herlíkovicích není potřeba bar a člověk k baru. Stačí basa s pivem, lidi si pivo vezmou a budou si dělat čárky. Ale tohle není kemp! Když sem člověk jede na dovolenou, rád si dá zdejší dobré pivo nebo dobrou kávu, navíc s Olinčinou máslovou sušenkou. Potvrdilo se, že není pravda, jak jsme taky zaslechli, že přece evangelíci nám moc žádnou tržbu na baru neudělají.

A pak ještě dle mého další věc – evangelíci v sobě mají takový ten příděch *undergroundu* – nedělat věci profesionálně. Přece si nebudeme hrát na firmu! Já si ale myslím, že tohle naši církve ohrožuje – když nebudeme dělat věci profesionálně, v současném světě nemáme šanci přežít. Ve vedení církve taky musí být lidé, kteří věci rozumějí, nestačí mít dobré srdce. Byli tady lidé z Církve bratrské a jejich kazatel tvrdil, že s penězi z restitucí bychom neměli nic dělat, protože nejsme firma, a jestli nás tady Bůh chce mít, tak nás udrží, a peníze z restitucí můžeme dát na místa, kde jich bude zapotřebí. Já si myslím, že to je zakopávání hříven, ne-li cesta do hrobu.

S naším sborem jsme tady byli poprvé na podzim roku 16, těsně předtím, než skončili ti poslední správci. Nebyla to katastrofa, ale co bylo zjevně nepříjemné – dali nám večeři a pak se ta okna do kuchyně nekompromisně zavřela a personál zmizel. Když jsem chtěla kafe, nevěděla jsem co dělat. Mám klepat? A kde? A trochu jsem se bála.

Ano, lidi to tady komentovali, že ta okýnka jsou jako na orloji. Nebo jako kukačka na hodinách. Proto když tu zrovna není kuchař a my vaříme, necháváme celou dobu okýnko do kuchyně otevřené, abychom byli stále k dispozici, kdyby někdo cokoli potřeboval. A i když si někdo přinese svoje víno, rád mu je otevřu, rád mu dám skleničku.

Jak je to tady teď s kuchařem?

Najít kuchaře, a dobrého, to je moc těžká věc, pro nás to byl zatím asi nejtěžší úkol. Dost z nich, nevím proč, pije. Takže aby nepil, a když už nepije, aby uměl ještě vařit. Bez chemie a jen z dobrých surovin. A když už takového kuchaře člověk najde, což je jako hledat jehlu v kupce sena, je taky důležité, aby se na naše hosty usmíval a popřál jim dobrou chuť. Taky

chceme, aby byl ochoten vařit nové věci. Teď konečně už takového snad máme. Je to paní, která chodila k nám do strašnického sboru. Už jsme ji vyzkoušeli a jsme spokojeni.

A kdo vařil teď nám?

To je kuchař Aleš z Bělče. Pokud má nějaké volno, občas nám přijede vypomocť, za což jsme mu velmi vděční. Známe se dlouhá léta, kuchař je to výborný. Takového bychom brali hned, bohudík je to však věrný bělečák, stejně jako my.

Co je tady prvořadě z hlediska stavebního?

V celém areálu Horského domova je řada věcí, které opravu či výměnu potřebují. Všechny řešíme společně s Ústřední církevní kanceláří. Je to seřazeno podle důležitosti, první jsou záchody a sprchy ve Vilce a ve Vokurce. V obou budovách jsou porušeny hydroizolace, vlhnou tam okolní pokoje, ve Vilce je v některých po-

kojích vlhkost přes 70 %. Pak na hlavní budově se musí natřít střecha a vyměnit okna. Ta jsou někde pokroucená, někde dovnitř fičí a někde dokonce zatéká. V minulém roce se podařilo opravit záchody v přízemí hlavní budovy. Veškeré ty velké opravy hradí naše církve. Dlouhou dobu se žádné větší peníze do oprav nedávaly, nevědělo se, co s areálem bude a podobně. To je teď potřeba trochu dohnat, samozřejmě dle aktuálních finančních možností. A kromě toho jsou různé menší věci, které se snažíme dělat na vlastní náklady, když nějaké peníze zbydou. Takhle bychom teď chtěli upravit společenskou místnost a hernu. Vyměnit koberce, lépe to tam zorganizovat – aby si například děti s kostkami na zemi nehrály vedle pingpongového stolu. Rád bych zdůraznil, že velké opravy jsou pro nás hezký motivační moment – církve taky nazřela, že to bude mít smysl a rozhodla se peníze do toho vložit. A my sami už jsme teď dali opravit všechny fasády, už nejsou oprýskané. Chci tím říct, že se už podařilo udělat i velké věci.

Vy jste s námi včera vydrželi opravdu až do konce, až do půlnoci. Oba dva. Kdybychom tam byli do dvou, taky tam pořád budete?

Už od začátku jsme to tak dělali, byli jsme u baru do noci a pak jsme šli ještě drhnout kuchyň. Kontroly z hygieny můžou přijít kdykoliv, bez varování. Takhle to bylo první tři měsíce, spali jsme celkem běžně tak dvě, tři hodiny. Neměli jsme ještě dost personálu. Snažíme se na baru být, jak nás hosté potřebují.

Jezdí sem víc evangelíků, nebo víc lidí zvenku?

Neznáme poměr evangelíků, ale křesťanů obecně. Vychází to trochu nad polovinu ve prospěch křesťanů. Nám se to takhle líbí, nechceme „klášter“. To se nám totiž stalo, když jsme udali adresu firmě na čištění odpadů, tak právě řekli – jo, to je ten klášter (!). Museli jsme vysvětlovat, že to tak úplně klášter není. Nebo třeba jsme se představovali sousedům a ti ►

zas říkali – jojo, to patří těm černoprdelníkům... Takže jen pro evangelíky raději ne, chceme, ať je otevřeno pro všechny. I když především jsme církevní rekreační středisko pro sbory, rodinné rekreace a další církevní pobyty.

Ale návštěvnost stoupá, že?

Určitě. Byly tady taky doby, o letních prázdninách, kdy byla naplněnost jen 30 %. Nám se loni podařilo o letních prázdninách návštěvnost více než zdvojnásobit. A náš druhý rok byl zase plnější než ten první. Už teď máme obsazeny jarní prázdniny na příští rok, i další termíny se rychle plní.

Neměli jste na začátku strach? Věděli jste přece, že lezete někam, kde to zavání malérem.

Strach určitě ano, a hodně. My jsme ale oba spíš opatrní, takže jsme se sem nevrhli po týdenním přemýšlení, probírali jsme to půl roku. Hodně jsme rozebírali, co tu bylo špatně, kolik sem jezdilo lidí, na co si stěžovali, kde byly ty ztráty. Že to ale bude stejné risk, nám bylo jasné.

A ještě na závěr – když už jste tady byli, neříkali jste si někdy – nebyla to vlastně blbost?

S Olinkou jsme si nikdy neřekli, že jsme se do toho neměli pouštět. Nezalitovali jsme ani na

vteřinu. A to ani ve chvíli, kdy jsme fakt vysílením sotva stáli na nohou. I v těch chvílích jsme byli vlastně rádi. A bylo to opravdu náročné, neměli jsme žádné kontakty, sami jsme vyzkoušeli snad veškeré typy práce, která se tu musí dělat. Od povlíkání postelí přes vaření ke štípaní dřeva... A to ze začátku všechno jen ve dvou.

Na druhou stranu – dobře si pamatuju, jak jsem seděl u nás ve Strašnicích v kostele, bylo to asi tři měsíce předtím, než jsme sem měli jít. Nedokázal jsem moc poslouchat kázání, pořád mi v hlavě kroužilo, co se tady má udělat hned, co později. A najednou mě polilo horko a říkal jsem si – co to vlastně děláme? Není to celé nesmysl? Vždyť my se máme dobře! Já učím, neměl jsem vůbec problém místo sehnat, bydleli jsme sice v paneláku, ale celkem slušně, kolem plno kamarádů... Olinka zrovna začala pracovat, měla dobré místo a výborné kolegy. Máme tohle všechno opustit a začít s něčím tak nejistým?

A co sis odpověděl?

Řekl jsem si – jestli ve 29 letech přemýšlím o 2+1 v paneláku jako o jistotě, není to dobře. To bych měl nechat do důchodu. Tahle zkušenost rozhodně stojí za to, taky se toho strašně moc naučíme; věřím, že bych nelitoval, i kdyby se to celé nepovedlo. Ale ještě víc věřím, že se to povede.

Jana Plíšková

foto: Jaromír Plíšek

SBOR PRAHA-LIBEŇ

Sedm důvodů, proč se lidé vrátí

Zkušenosti z pořádání sborových dovolených

Při dosavadních jedenácti ročnících sborové rekreace libeňských evangelíků jsme se o pobytech pro rodiny s dětmi naučili velmi mnoho. V roce 2008 jsme začínali s relativně přehlednou skupinou několika rodin, letošní

účast dosáhla při trvale rostoucím zájmu téměř 130 osob. Snad alespoň některé námi nasbírané zkušenosti pomůžou i jiným pořadatelům. Udělali jsme rovněž mnoho chyb a prošliapali hodně spolehlivě slepých uliček.

Sehraní vedoucí a dobrovolníci

Vždy se samozřejmě nejprve musí najít ten, kdo si přípravu a průběh vezme (s vědomím a podporou staršovstva!) na starost, v ideálním případě člověk, kterému se vejde do rámce jeho běžné pracovní naplně – farář, pastorační pracovník. Příprava je totiž náročná celoroční záležitost a vrcholí nejméně týdenním intenzivním finále na rekreaci samotné.

Není-li žádný církevní „profesionál“ schopen se věci ujmout, musí staršovstvo o to více dbát o všestrannou (ideovou, praktickou i finanční) podporu dobrovolnických vedoucích.

Při včasné domluvě a dobré atmosféře je i větší na rekreatanty ochotna několik hodin věnovat práci pro druhé, ačkoli jsou sami na dovolené. Maminky a tatínkové předškolních dětí připraví rukodilny pro tuto věkovou kategorii jistě lépe než stárnoucí farář. Zúčastnění sportovci budou ochotni uspořádat orientační běh či ping-pongový turnaj, talentovaná mládež i dospělí se nechají pozvat do kytarové kapely, která vede společný zpěv...

Celková programová koncepce

Program je potřeba připravit pestrý a spíše volnější. Kromě ranní pobožnosti (hodina brzy po snídani) připravujeme už jen jeden pevný programový blok, totiž večerní generační programy: Večerníček – projekce opravdových večerníčků, především pro předškoláky, hry pro školní děti, tematický program pro dospělé.

Mezi přibližně desátou hodinou dopolední a večerí tak vzniká poměrně dlouhý časový prostor pro činnost podle výběru rodin.

Atmosféra a přátelské vztahy

Zásadním prvkem hezké rekreace je něco, co se samozřejmě nedá přesně naplánovat, totiž vzájemné přátelské vztahy. Během jednoho společného týdenního pobytu spolu lidé zažijí více času než v kostele o všech nedělích za celý rok. Předcházet různým možným třecím plochám, pomáhat řešit spory a napětí, pokud už k nim dojde, nenechat nikoho osamělého mimo kolektiv... To jsou nesnadné úkoly, které musí společně zvládnout jak vedoucí, tak účastníci.

Biblické programy

Nejdůležitější součástí denního harmonogramu je (kromě společných jídel) již výše zmíněný dvojí biblický či křesťanský tematický program, hlavní faktor, který činí z pobytu křesťanskou dovolenou a ovlivňuje celkovou atmosféru.

Velmi se nám osvědčila společná pobožnost pro všechny generace hned po snídani (každý den). O ní mluvíme jako o jediném programu, kde se účast všech očekává. V tematických řadách jsme se tak věnovali např. Ježíšovým podobenstvím, příběhům Josefa a Exodu, postavám J. Husa či M. Luthera.

Večerní biblický či křesťanský program pro dospělé je již nabízen jako dobrovolný. Koná se co druhý den a je prostrídán jiným druhem programu, třeba besedou o našich profesích. Typickou náplní může být diskuse s pozvaným kaplanem, pobožnost podle spirituality Taizé, rozhovor na předem oznámené biblické či křesťanské téma...

Společný zpěv

Nesmírně důležitá součást biblických programů je společný zpěv. Ke „kostelním“ zpěvníkům rádi sáhneme v rámci nedělních bohoslužeb, jinak jsou ovšem v repertoáru především křesťanské písně s kytarou. Zpěvník *Svíta* a obdobné evangelické kytarové zpěvníky jsou výborný zdroj, ovšem postupně vysychající. Proto je každoroční ►

úkol muzikantů najít písně nové. Lovíme ve třech rybnících: Objevujeme nové písně z našich výše zmíněných zpěvníků. Posloucháme katolické skupiny, které se věnují novým kytarovým křesťanským písním (Bob Flídr). A obdobně hledáme mezi evangelikálními „chválami“. Je to těžká práce. Z 20 vylechnutých písní obvykle vyberete jednu nebo dvě, pak se musí píseň naučit kapela i účastníci. Odměna ovšem bývá sladká.

Sport, kultura, rukodílny

Další činnost nabízíme podle zájmu účastníků a jejich ochoty podílet se na přípravě. Pravidelně pořádáme rukodílny pro různé věkové kategorie, dětské olympiády a velkou táborovou hru

pro školní děti, triatlon pro malé i velké... Když je mezi účastníky policista z pohotovostní jednotky, koná se kurz sebeobrany. Jiní vedou rozhlasovou dílnu, nacvičí minikoncert vážné hudby, předvedou kouzelnická, žonglérská či cimrmanovská vystoupení.

Praktické tipy

- Ubytování je nejlépe mít zajištěno již na podzim, pro velkou skupinu nutně i s vařením. Nejlepší je takové, které umožňuje průběžná celodenní setkávání, např. na lavičkách uprostřed tábora, střediska nebo hotelového areálu.
- Pokud je termín vyhlášen již v zimě, oficiální pozvánka se pak může zveřejnit až na jaře.
- Skupina nad 60–70 lidí vyžaduje ozvučení.
- Sbor by měl mít fond na příspěvky sociálně slabším rodinám.
- Na závěr pobytu si vždy vyžádejte zpětnou vazbu a její výsledky berte v úvahu při přípravě dalšího ročníku.
- Při počtu nad 60 osob už potřebujete dva placené či extrémně angažované dobrovolnické vedoucí a zdravotníka. Stoupá-li počet účastníků nad 100, rozhlédněte se po třetím a čtvrtém člověku do „jádrového“ týmu.

Roman Mazur

foto: Markéta Kadeřávková a Romana Kuboňová

SBOR ZLÍN

Bořili jsme ploty...

...ve snaze vytvářet prostor pro setkávání a mluvení

Farář zlínského sboru Petr Pivoňka pozval při příležitosti oslav 100 let od založení Českobratrské církve evangelické k plotu na farní zahradě za účasti veřejnosti na kávu Petra Michálka, ředitele Městského divadla ve Zlíně. Každý se posadil z jedné strany plotu – ale jak spolu pít kávu, když je stůl jen z jedné strany

a mezi námi plot? Petr podával kávu Petrovi dírou v plotu. „Nepilo by se nám spolu kafe lépe bez toho plotu?“

Petr P. s Petrem M. spolu vedli rozhovor skrze plot farní zahrady a tohle se tam řeklo:

Proč bourat mezi sebou ploty? Aby spolu různí lidé z různých stran mohli lépe komunikovat, měli

k sobě blíž, mohli se víc poznat. Dnes jsou mezi lidmi stavěny ploty ze strachu, z předsudků, z netolerance, polopravd a lží, z hanobení a nenávisti... Ploty mezi tzv. většinou společností a imigranty, muslimy, homosexuály, cikány, církvemi, novináři... Někteří populističtí politici stavějí ploty, které rozdělují celou společnost. Stavějí ploty kolem sebe a pořvávají přes ně na druhé. Stavějí ploty mezi sebe a např. novináře. To působí otrávenost.

I v rodinách se lidé spolu bojí mluvit o rozdílných názorech na společnost a politiku. Ploty v rodinách, to je to nejhorší.

Církev a Českobratrská církev evangelická chce patřit k těm, kteří tyhle ploty boří, podobně jako např. divadlo. Naše církev a náš sbor chtějí být prostor, kde se lidé setkávají, mluví spolu a poznávají se bez předsudků; prostor bez plotů. I to by mělo být působení církve směrem ven.

Máme vizi otevřeného kostela, kam by mohli přijít lidé i během týdne – ztišit se, zklidnit se, odpočinout si a nadechnout se, pomodlit se, zanechat svou modlitbu za někoho/něco, zapálit svíčku.

Během rozhovoru nad těmito tématy si Petrové přes plot vyměnili saka, prý aby se dokázali do druhého líp vcítit. A potom se ozvalo: „Není ten plot mezi námi nesmyslný? Pojďme jej zbořit – alespoň symbolicky.“ Pak se chopili kleští, a každý z jedné strany odstříhli přidráťování plotu a dvě pole plotu zbořili – při poslechu skladby skupiny Pink Floyd z alba *The Wall* (Zed).

„Teď už se nám i to kafe bude spolu pít lépe,“ konstatovali Petr P. s Petrem M., každý si znovu oblékl své sako a kávu spolu dopili už bez plotu mezi sebou.

Petr Pivoňka

SBOR TEPLICE

Oslava sta let Českobratrské církve evangelické v Teplicích

Účastníků se v neděli 9. září sešla také symbolická stovka, a to nejen domácích, ale také sester

a bratrů jednak z Ústeckého seniorátu – z Chomutova, Litoměřic, Třebenic, Krabčic, ale i z Plzně, Prahy či z Hradce Králové. Pozvání přijali také zástupci teplické ekumeny a delegace ze spřátelených sborů v Muldě–Helbigsdorfu a v Altenbergu.

Dopolední bohoslužby s vysluhováním večere Páně vedl náměstek synodního seniora ČCE, jablonecký farář Ondřej Titěra.

Odpoledne se pokračovalo vzpomínkami, současností i plány do budoucna. Oslavy zakončilo shromáždění na pohostinné farní zahradě s devítikilovým dortem, vyrobeným právě k tomuto významnému výročí.

Ladka Richterová,

presbyterka sboru ČCE v Teplicích

Slavnostní bohoslužby ke sto letům Českobratrské církve evangelické

Skrze milosrdenství můžeme nacházet cesty k druhým

V evangelickém kostele v Dvakačovicích nedaleko Chrudimi a Pardubic jsme oslavili století Českobratrské církve evangelické a sto let od vzniku samostatné Československé republiky.

Bylo to sto let prudkých změn a hledání vlastní identity tváří v tvář státu i uvnitř církve samé, my jsme však výročními bohoslužbami chtěli poukázat na něco podstatnějšího a hlubšího. Věrná služba Bohu nás přivádí k pravému základu každého lidského úsilí, k základu lidské tvořivosti, budování a sounáležitosti. Ten nejdůležitější a ničím nenahraditelný základ pro vyvážené fungování společnosti a všech mezilidských vztahů jsou hodnoty, které ctíme jako křesťané a lidé dobré vůle. Hodnoty, jež lidi spojují a činí mezilidské vztahy pevně zakořeněné. Je to víra, naděje a láska – umět milovat.

Jedině skrze dobrou vůli, skrze milosrdenství můžeme správné cesty k druhým a zvláště k těm, kteří se od nás nějak odlišují, nacházet. A je to Bůh, Stvořitel světa, kdo nás pozval, abychom víru, naději a lásku uváděli v život. Nedostatek těchto hodnot společnost deformuje a činí ji nemocnou.

Hledáme-li zodpovědně cesty k druhým, jež jsou Bohu milé, pak pravidlo pro naše jednání, podle něhož budeme souzeni, najdeme v evangelním textu o milosrdenství: „Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství.“ „Blahoslavení ti, kteří mají soucit s druhými: Bůh bude mít soucit s nimi.“ „Blahoslavení ti, jejichž pohnutkou je soucit, a nikoliv touha ovládat – i od Boha se jim dostane soucitu.“ Poselství Bible tedy je: Bůh je nekonečné milosrdenství, ale vytyčuje také lidstvu veliké zákony života, které nemůžeme překročit ani je upírat druhým. Boží láska je něžná a milosrdná, ale zároveň osvětlující a vitální. Vede nás, abychom přijali pravdu o sobě samých, vede nás, abychom svými životy víru, lásku uskutečňovali a neztráče-

li přitom naději. Znamená to neustále odpouštět a stále znovu důvěřovat, myslet eticky, svobodně a odpovědně. Jedině tak se můžeme posunout dál – k lepší budoucnosti naší země.

Kazatelem v Dvakačovicích byl Pavel Pechanec, biskup Československé církve husitské z Hradce Králové, další hosté byli profesor Jiří Drahoš s manželkou Evou, bývalý ministr kultury Daniel Herman, senátor Petr Šilar, hejtman Pardubického kraje Martin Netolický, poslanec Marek Výborný, spisovatel a publicista Václav Vokolek, spisovatel

Jiří Padevět, majitel zámku Nové Hradky Petr Kučera a Bohdan a Daniel Mikoláškoví. Slavnostní bohoslužba byla ještě okořeněna vystoupením chlapeckého pěveckého sbor BONIFANTES.

„Výročí 100 let nezávislého Československa si připomínají nejen obce a města po celé vlasti, ale i jednotlivé církve. Dnešní pozvání do Dvakačovic přišlo poštou, ručně psané na obyčejnou pohlednici. Bylo natolik osobní, že jsem nemohl odmítnout, a atmosféra byla opravdu nádherná. Sešla se i řada významných hostů. Moc děkuji za silný zážitek.“

Martin Netolický, hejtman Pardubického kraje

Dušan Ehmig, foto: Ivan Baborák

Dobrý pastýř svěřené částky Kristova lidu

Nevzpomínám si, kdy jsme se s Pavlem Smetanou potkali poprvé. Ale těch šest let (1997–2003), kdy jsme se denně vídali v sousedních místnostech Ústřední církevní kanceláře a trávili mnoho času na návštěvách ve sborech naší církve i církví bratrských, z mé paměti nikdy nevymizí. Pavel uměl naslouchat jako málokdo. Udělal si vždy čas na druhé a v postavení návštěvníka nedělal rozdílu. Občas se některý neplánovaný rozhovor protáhl, někdy i k nelihosti členů kanceláře, když se nedařilo dodržet obtížně stanovený časový rozvrh.

Pavlovi neobyčejně záleželo na lidech, na sestrách a bratrech v Kristu, což byli pro něho všichni, s nimiž se setkal. To dobře dokládá krásný zvyk, který zavedl – držel si kartotéku narozenin všech zaměstnanců Ústřední církevní kanceláře. V „narozeninový den“ jsme se všichni shromáždili v prostorné chodbě prvního patra Husova domu, oslavenci poblahopřáli, ženy dostaly obvykle i malou kytičku. Pavel přečetl biblický verš, připadající na den oslavy podle *Hesel Jednoty bratrské*, a krátce se pomodlil. Všichni jsme pak zazpívali písničku podle výběru oslavence nebo takovou, kterou jsme znali a rádi zpívali. Celá oslava nezabrala víc než několik minut – ale všichni jsme se na tyto chvíle těšili. Tato kratičká setkání nás také zvláštním způsobem spojovala.

Druhá polovina devadesátých let minulého století byla doba nesnadná. Pominula radostná euforie z nově nabyté politické svobody a na povrch vyplouvaly rozličné bolesti časů minulých. Pavel se nikdy nezpronevěřil Kristovu příkazu z podobenství o pšenici a kokuolu a odolal pokusům procesně projednávat pochybení členů církve v dlouhých dobách komunistické totality. Vždy poukazoval na to, že k posuzování lidského nitra vyšle Pán Bůh své služebníky podle svého

rozhodnutí, v pravý čas. Zraňující telefonáty a dopisy řešil na modlitbách. My zpíváme ze zpěvníku *Svíta* o prosbách na kolenou – Pavel se takto modlil.

Bylo ještě dost dalších záležitostí, které nám nebylo dáno rychle a úspěšně řešit – ať připo-

Pavel Smetana jako synodní senior ve sboru v Kateřinich, 2002

menu vlekoucí se jednání o zákonu o restitucích ukradeného církevního majetku nebo řešení krize v Jednotě bratrské. To druhé nakonec dopadlo uspokojivě, zřízením třináctého seniorátu ČCE.

O tom, že Pavel byl Kristův služebník dobrý a užitečný, nejlépe vypovídá jeho veliká obli- ►

ba ve farních sborech naší církve. V dobách, kdy skončil ve funkci synodního seniora a odešel na velmi zasloužený odpočinek, byl do farních sborů často zván k vedení služeb Božích i k nejrůznějším přednáškám. Jistě ho tato aktivita unavovala

a vyčerpávala, ale zároveň těšila a určitým způsobem posilovala.

Moc, moc mi Pavel chybí, ale vím, že odpočívá v náručí Pána Boha, který má jeho jméno ve své dlaní dávno na věky vyryto. **Lydie Roskovcová**

Pavel Smetana in memoriam

Pavel Smetana měl velký vliv na mnoho lidí; já k nim rozhodně patřím, a to velice rád. To on mne pozval, abych sloužil v Českobratrské církvi evangelické jako tajemník pro ekumenu a zahraniční vztahy. Bylo to myšleno na pár let, ale pro mne se to stalo životním posláním. Velice rád vzpomínám na důvěrnou a přátelskou spolupráci, během níž se z nás stali dobří a velice blízcí přátelé.

Odpovědnost za budoucnost církve

Poznali jsme se na začátku devadesátých let, v době, kdy jsem spolu s dalšími hledal novou budovu pro Evangelickou teologickou fakultu. Pomáhal jsem děkanu Jakubu Trojanovi v komunikaci nejprve s německými církvemi a diakonickými organizacemi a postupně více a více i s ekumenou v Evropě, v USA a Jižní Koreji. Od začátku byl Pavel Smetana pro fakultu nejdůležitější církevní partner. Velice přátelsky přijímal návštěvy ze zahraničí a podporoval snahy získat novou budovu, vyhovující rostoucím počtům studentů na fakultě. Když se konečně našla vhodná budova v Černé ulici, bylo jasné, že otázku financí bude muset řešit církev, protože církve v zahraničí mohly podporovat jenom církve, a ne státní instituce. Pro synodní radu to bylo velice těžké rozhodnutí, protože potřebné finance byly zatím k dispozici jenom zčásti a bylo jasné, že se církev bude muset zadlužit. Pavel Smetana cítil odpovědnost za církev, zadlužovat ji nechtěl. Bylo to velké dilema a Pavel Smetana věděl, že jeho slovo bude rozhodující. Měl mnoho těžkých nocí a koneckonců to byla jeho víra v Boha a podpora přátel, že nakonec souhlasil. A ukázalo se, že jeho

odvážné rozhodnutí bylo správné pro církve i pro fakultu. Když se budova fakulty před několika lety prodala Karlově univerzitě, už málokdo věděl, jaké obrovské starosti s touto koupí synodní rada a zvláště její synodní senior měli.

Česko-německé vztahy

Smíření mezi Čechy a Němci byla Pavlova srdeční záležitost a udělal pro ni hodně s velkou pokorou a upřímností. Prvním zážitkem se staly česko-německé bohoslužby v kostele u Martina ve zdi k 50. výročí konce války v květnu 1995. Důležitou roli hrálo pozoruhodné prohlášení synodní rady k tématu vysídlení sudetských Němců po válce. Bylo připraveno Poradním odborem synodní rady pro společenské a mezinárodní záležitosti a věnovalo se celým dějinám Čechů a Němců v českých zemích. Prohlášení končí konstatováním, že po všem, co se stalo během války a po válce, je nutné přiznat vinu, kde jsme se provinili, a prosit o odpuštění a nastolit nový začátek na základě Božího

odpuštění a milosti. To bylo i přesvědčení Pavla Smetany a na základě toho žil a jednal. Pro mne nejpozoruhodnější rozhovor, velice otevřený a upřímný, vedl Pavel Smetana v září 1996 se sudetskými Němci v Bad Alexandersbadu. Laskavě a s pokorou, ale také jasně se tam Pavel vyrovnal s tvrdými otázkami sudetských Němců, kteří asi nikdy předtím nehovořili o těchto věcech s Čechem. O tomto rozhovoru se ještě dlouho potom mluvilo. V prosinci 2000 dostal za velké zásluhy o smíření a za dobré česko-německé vztahy velké ocenění od Spolkové republiky Německo /grosses Verdienstkreuz des Bundesverdienstordens/ z ruky německého velvyslance v České republice Hagena Lambsdorffa.

Pavel Smetana rád pěstoval vztahy i s německými církvemi. Rád v Německu kázal a vedl znovu a znovu dialog o minulosti, současnosti a budoucnosti nejenom v česko-německých vztazích, ale také v otázkách víry, misie a významu evangelia v dnešním světě. Mluvil dobře německy a uměl se dobře vyjadřovat i ve složitých otázkách. Velice podporoval práci česko-německé skupiny

Českokobratrské církve evangelické a Evangelické církve v Německu, která začala svou práci v roce 1996 a činnost ukončila v roce 1999 vydáním knihy *Rozdělující zeděje zbořena*. Na základě námětu Pavla Smetany na synodu EKD v roce 2003 byla vytvořena další pracovní skupina ČCE a EKD k tématu sexuálního zneužívání žen a dětí v pohraničí, která pracovala několik let a připravila k tomu tématu česko-německé prohlášení.

Pavel Smetana se také angažoval v nadaci „Memento Lidice“, která připravila a vybudovala v Lidicích dům Oáza, místo pro setkávání, bohoslužby, semináře a bydlení pro seniory. V listopadu to bude již 20 let, co byl tento dům smíření otevřen. Pavel Smetana byl duchovní otec tohoto počínu spolu s biskupem Radkovským a Dr. Uhlem z Brém.

Pozemská cesta Pavla Smetany je ukončena, ale jeho stopy zůstávají v mém srdci a v mé víře. Jsem jemu, jeho manželce a celé jejich rodině nesmírně vděčný za to, že mne přijali jako svého. Velice pomohli tomu, že jsem dnes, a velice rád, v Praze, v Česku a v Českokobratrské evangelické církvi doma.

Gerhard Frey-Reininghaus

Vzpomínka na strýce Pavla (Smetanu)

R.I.P. 4. 10. 2018

Odešla křehká schrána
schrána plná moudrosti
a citu
nemohu zapomenout
na hluboké oči
oddané Pánu,
na ztěžka vyslovená slova
ústý vyschlými
ještě jednou, zaznělo,
když předčítala jsem kázání

Tvá dobrota sálající
zůstane nezapomenuta
nezapomenu na to,
jak jsi vysílen tleskal mé básni

při odchodu z pokoje řekla jsem
máme tě rádi, strejdo
já vás taky
v létě jsi nás pobavil smetanovsky krásným
humorem,
když pravil jsi v prostorách domova seniorů
Ondrovi,
nevěstu tu nehledej

vzpomínám, jak dávala jsem těm vyschlým
rtům pít vodu obohacenou o citron,
krájela chleba na vojáčky
a říkala
ještě za tetu Zdenu, strejdo
a ještě za Bojdu

Johana Miriam Vorlová

Naší milé jubilantce

k 90. narozeninám sestry Anny Hejlové

Sestra Anna Hejlová, vdova po bratru faráři Miroslavu Hejlovi, oslaví v listopadu své životní jubileum. Já jsem měla možnost a štěstí sestru Hejlovou poznat během svého farářského působení v Kostelci nad Orlicí, kde se pro mě stala svou slunnou, mírnou a klidnou povahou nemalou posilou.

Anna Hejlová věrně pracovala po boku svého manžela, společně působili na čtyřech farářských místech. Ona sama se věnovala velice zodpovědně mimo jiné pastorační práci. Svou srdečnou povahou uměla povzbudit leckoho; vždy přesně věděla, ke komu je potřeba zajít na návštěvu, kdo je v nemocnici, kde se něco děje, koho něco

trápí. Přitom sama se svou pokorou a tichostí stála v pozadí, nikdy na sebe neupozorňovala. Av dobách pro faráře nelehkých všechno se svým mužem trpělivě snášela a nikdy si nestěžovala. Zkušenostmi a moudrostí se mi stala inspirací a mnohé jsem od ní s vděkem přijímala.

Pozorní a milující synové a jejich ženy i šikovná vnoučata dnes za ní pravidelně jezdí a ona sama je stále pravidelná a aktivní účastnice bohoslužeb. Za mého působení v Kostelci mě vždy překvapovalo, že při všem shonu a starostech myslela i na mě. Tu se objevila na okně v zadní části kostela zcela nenápadně krabička s koláčem, tu s cukrovím... Všechno krásně zabalené, jak se to dnes již vidí málokde. A všechno v tichosti a pokoře. Ti, kdo měli možnost sestru Hejlovou poznat, vědí své. Jsem vděčná a děkuji, že nám Pán Bůh takové vzácné, tiché a milé služebníky posílá a my z jejich přítomnosti můžeme čerpat.

Přeji naší milé sestře Hejlové, která oslaví 21. listopadu své životní jubileum se všemi, kdo ji máme rádi, aby vytrvala v naději a radosti jí vlastní, a to i když sil už nepřibývá. Nechť jí je Pán Bůh stálým průvodcem a posilou.

Míla Hofmanová

KULTURNÍ CENTRUM MĚLNICKÉ VTELNO

Prodej a spolupráce jako nová šance pro evangelické kostely

projekt na obnovu života kostela

Vsouvislosti s přechodem církve na samofinancování se budeme stále častěji setkávat s prodejem církevních budov. Z rozvojových projektů, na které je určena maximální dotační

částka 300 000 korun (r. 2018), kostely, které často potřebují opravy i v milionech korun, neopravíme. Rozvojové projekty, přiznané i na stavební úpravy, musí také souviset s obnovou života místního

společenství. Realizace projektů pro potřeby malých a často zanikajících evangelických sborů by nebyly proto smysluplné. Nabízí se tedy spolupráce s dalšími subjekty v rámci ekumeny (viz např. článek obnovy kostela v Novém Boru ve spolupráci s Církví československou hutskou – ČB 5/2018), se spolky (obnova oken kostela ve spolupráci se spolkem SEM Přátelé Herlíkovic – ČB 10/2014) nebo na základě již uskutečněných projektů, nejčastěji ve spolupráci se samosprávou obcí a měst.

Obce jako iniciátoři obnovy kostela

Projekty ve spolupráci s obcí, přesněji řečeno v režii místních obcí po převodu objektu do jejich vlastnictví, jsou také finančně nejrozsáhlejší. Obnova kostela v Bohuslavicích stála 6 milionů korun, v Mělnickém Vtelně pak oprava kostela přišla na 5 milionů a dostavba kavárny a hygienického zařízení na další 4 miliony. Většinu peněz získaly obě obce z evropských dotací. V létě vydala ČTK zprávu o tom, že o převodu na obec jednájí evangelíci v polabských Chvaleticích a již před časem byl synod informován o plánech na prodej památkově chráněného kostela v Ústí nad Labem-Trmicích. V tomto krajském městě byl sbor, který vlastní dva krásné kostely po německých evangelících, dlouho ve složité situaci. Snad se situace zlepšil po příchodu nového faráře Tomáše Juna a třeba ve spolupráci s městem se podaří oživit i chrám v Trmicích. Opatrné jednání je ale na místě, pamatuji si, že v nedalekých

Teplicích sloužil bývalý evangelický kostel jako restaurace Bartomeo, která ale brzy zkrachovala.

Kostel jako komunitní centrum nebo kavárna

Na druhou stranu kostel jako „večeřadlo“ nebo kavárna nemusí být vždy špatný nápad. Společné stolování je křesťanství velmi blízké. Již od počátku 20. století se kostely budují jako sborová centra se zázemím, po druhém vatikánském koncilu jsou populární komunitní centra i mezi katolíky. Na mnoha místech již takto slouží řada evangelických far.

Při svém ročním studiu sakrální architektury v Irsku jsem se zájmem pravidelně četl britský časopis *Church Building*, věnovaný opravám i novostavbám církevních budov. Velké procento článků a fotografií bylo věnováno dokumentaci zajímavých a odvážných dostaveb komunitních center ke starým viktoriánským kostelům. Místní farnosti si často nedělaly velké starosti při úpravě interiéru a těžké lavice nahrazovaly lehkými

židlemi, umožňujícími větší variabilitu prostoru. Kostel se zázemím, sloužícím jako komunitní a kulturní centrum, je sen spousty sborů i u nás a mnozí přistupují i k realizaci dostaveb (viz Braník – ČB 11/2017) nebo je plánují – Střešovice. Silné sbory budují samy, u malých sborů je ale často situace jiná, jako například v již zmiňovaném Mělnickém Vtelnu, kde přešla iniciativa na obec. Architektonicky zajímavá dostavba kavárny ke kostelu, ►

nové otevřené divadlo v zahradě i mobilní úprava interiéru kostela jsou nevšední příklady komunitního centra v opuštěném kostele. Prostor již sice není určen pro setkávání křesťanů, ale podařila se jeho záchrana i proměna k novému životu. Pro-

gram na vsi není nijak nabytý (viz: <http://kckostel.melnickevtelno.cz>), ale díky otevřené kavárně si kostel můžete prohlédnout každý den, což u většiny evangelických kostelů není vůbec běžné.

Jan Kirschner, foto: Ben Skála

CÍRKEV ZPÍVAJÍCÍ

Budoucnost církevního zpěvníku

Když si to nezaspíváme, nebudeme tomu věřit

Když listujeme v našem zpěvníku, uvědomíme si, že reformační písně jsou v něm výrazná dominanta. A tak to bude i v církevním zpěvníku novém. Jde o nenahraditelnou hodnotu, která zůstane i nadále zachována. Jsme vděční a hrdí na to, že v minulosti byla evangelická kultura se zpěvem a se zpěvníkem tak úzce propojena. Duchovní píseň, zpívaná shromážděným lidem, se stala jedním z nejvýraznějších projevů reformace. Tak nastala demokratizace církevního zpěvu – nejen kněží, ale také laici mohli vlastnit knihu zpěvů, z které mohli při bohoslužbách zpívat.

Vedení společného zpěvu

Aby se ale rytmická struktura zpěvu shromáždění nerozbránila, aby zpěv zněl nejen přesvědčivě, ale také krásně, potřebuje pevné vedení. Jelikož zpěv v kostele má mít také odpovídající estetickou dimenzi, v některých místech Evropy, a to nejen v luterských městech v Německu, ale také např. v reformované Ženevě v 16. st. v katedrále Saint Pierre, byla zřízena místa kantorů, kteří měli za úkol vést zpěv v kostele – *chantre* (kantor) stál pod kazatelnou v kantorské lavici, odkud vedl shromáždění zpěvem a pohybem ruky. Na půdě českého utrakvismu tento úkol zastával učitel sžáky ze školy. Role vedoucích zpěvu shromáždění (vedle varhaníků) existují do dneška v některých místech v Dánsku. Jsou to kvalifikovaní předzpěváci, kteří jsou k tomuto specifickému úkolu několik let školeni.

Také my dnes věnujeme velkou pozornost liturgickému zpěvu, a to při vzdělávání budoucích kantorů na Seminári církevní hudby Evangelické akademie v Olomouci, kde 30. 3. 2019 proběhnou přijímací zkoušky pro obsazení čtvrté kantorské sestavy.

Kancionály

Evangelická víra v českém prostředí je se zpěvníkem úzce spjata. Již r. 1501 byl u nás vydán první reformační anonymní kancionál, svého druhu světová prvotina. V 16. st. díky vlivům humanismu kancionály Jednoty bratrské byly na evropské špici. Tyto kancionály vynikaly rozsahem, mnohotvárným a promyšleně uspořádaným obsahem, pečlivou teologickou, jazykovou i hudební redakcí a také jedinečnou typografickou úpravou. Řada zpěvů z těchto kancionálů se dostala i do různých zpěvníků na mezinárodním poli. Jména Lukáše Pražského, Jana Blahoslava a Jana Amose Komenského jsou známa nejen v Evropě. Další důvod, proč jsou reformační zpěvy v evangelickém prostředí tak důležité, je jejich biblická zakořeněnost; vzešly z Bible, hlásají či reagují na biblické poselství. Opírají se o biblickou pravdu, kterou objektivně prezentují pomocí vytríbené nesentimentální básnické řeči a modální melodiky. Směs těchto komponent je zřejmě záruka toho, že písně typu „Radujme se vždy společně“, „Mocný Bože, při Kristovu“ či „Zpívejte Pánu nové písně“ budou chtít zpívat i další generace.

Chvalozpěv rezonuje v nebesích

Zvěst evangelia přišla na zem skrze zpěv, když z nebe zazněl hlas andělů, kteří hlásali narození Krista (Lk 2,13–14). Nebeští andělé předali tón betlémským pastýřům – v této neobyčejné události smíme vidět tajemství křesťanského zpěvu. Vzne-

kantorská lavice v ženevské katedrále

šený nebeský zpěv oslovuje lidi, kteří jej předávají dál. Tím se křesťanský zpěv postupně šíří na zemi již přes dvě tisíciletí. V židovské tradici měl chvalozpěv vždy centrální postavení. Také v křesťanství má artikulace chvály primární důležitost, je to esence liturgického cíle, byť v jednotlivých křesťanských denominacích má jinou podobu. V průběhu staletí se zpěv měnil a rozvíjel do širokého a mnohostranného fenoménu, charakterizujícího křesťanskou bohoslužbu, jež v hudebně-liturgických aspektech snese změny a proměny. Ve východním křesťanství má liturgický zpěv znázornit akustický a fonetický rozdíl mezi časem pozemským a dechem věčnosti,

proto zpěvy v pravoslavné církvi působí dojmem, jako kdyby chtěly prodloužit setrvání v Božím domě. Je tu vědomí, že když zpívá pozemská církev, činí tak s rezonancí v nebesích. Východní zpívaná liturgie vede shromáždění do dějin spásy a ve víře se napojuje na Boží časový prostor. Krátkost lidského života tak souzní s Boží věčností. Na Západě je zpěv výrazový projev vyvýšení Boha a také hudební oddanosti církevní instituce. Zpěv v římskokatolické církvi je obětí díky (Ž 50,14). Oslava Božího majestátu chvalozpěvem je nejvyšší vrchol, kterého lidský hlas může dosáhnout.

Potřeba inovace

Od renesance je člověk objekt, dokonce projekt výchovy a církevní zpěvník je v tomto procesu důležitý nástroj. Je to učebnice lepšího křesťanského života. Aby zpěvník doprovázel člověka na životní cestě, musí být po teologické, konfesní, jazykové a hudební stránce přizpůsoben době, ve které má tuto roli sehrávat. Kvůli tomu je nutné, aby po 30–40 letech nastala jeho výměna.

Církevní zpěvník je kazatelna lidu

Z čeho se bude zpívat v budoucnu? Ze zpěvníku, nebo se bude píseň promítat na zeď? Jsem pro zpěvník, a to nejen z důvodu viditelnosti textu a not, ale také proto, že ke zpěvníku mám vztah. Nosím jej s sebou; když z něj zpívám, držím jej ruce, a tím se lépe soustředím. Církevní zpěvník je víc než antologie zpívané křesťanské poezie a víc než sbírka zpěvů. Je to nástroj zvěstování evangelia skrze ústa bohoslužebného shromáždění. V evangelické spiritualitě je to konkrétní předmět, hmatatelný symbol všeobecného kněžství. Zpívající lid se stává „spolu – hlasatelem“ evangelia, a zpěvník se tak stává kazatelnou lidu. Církevní zpěvník manifestuje duchovní demokracii, jde o zodpovědný dokument teologie církve. J. Kjærgaard říká, že když se jednou církevního zpěvníku vzdáme a nahradíme jej třeba promítáním písní na zeď, bude to první krok ve směru liturgické, homiletické, konfesní a teologické anarchie nebo absolutismu – nebo obojího!

Ladislav Moravetz, celocírkevní kantor

foto: Ben Skála

DIAKONICKÉ PROJEKTY

Nový život opuštěné fary

S Alešem Gabryszem o spolupráci jednoho sboru a jednoho diakonického střediska

Alzheimerova nemoc – velmi stručně řečeno – připravuje člověka o schopnost orientovat se v čase i prostoru. A on pak potřebuje celodenní péči. Pokud jde o péči v nějakém zařízení, ukázalo se, že pro lidi s Alzheimerovou nemocí je ideální komunitní bydlení v malé skupině s kapacitou 8 – 11 míst. Jedná se o lety ověřený a vyladěný koncept. Právě o ten teď usiluje Diakonie Krabčice společně se sborem v Chotiněvsi. Posloužit k tomu má nevyužívaná fara v Horních Řepčicích. Více o tom řekne ředitel krabčické Diakonie Aleš Gabrysz.

Co tento společný záměr inspirovalo?

Na péči o lidi s Alzheimerovou nemocí se v Krabčicích orientujeme již asi 20 let a pro jejich důstojný život vytváříme ty nejlepší možné podmínky. Naši práci významně ovlivnily zkušenosti obdobného konceptu v německé Diakonii v Bautzenu, se kterou dlouhodobě spolupracujeme. Koncept bydlení v malých skupinách stál na počátku specializované péče v krabčickém středisku od roku 1998. Tehdy bylo zprovozněno první komunitní oddělení, takzvaná „Vážka“, což je mimo jiné také symbol České alzheimerovské společnosti; název má charakterizovat křehkost lidí takto nemocných. Začínali jsme s kapacitou 14 míst v jednom oddělení. Nyní provozujeme „Vážek“ pět, každou

s kapacitou 11 – 12 míst. Komunitní dům v Horních Řepčicích bude mít těch míst osm.

Jak jednání mezi Diakonií a sborem v Chotiněvsi probíhalo?

Na počátku stál záměr na straně chotiněvských přinést pro místní region terénní pečovatelskou službu. Jako zázemí pro pečovatelky se nabízela opuštěná fara v Horních Řepčicích, ta však potřebovala nějaké stavební úpravy, a tak se začal rodit projekt širší rekonstrukce. Teď jsme ve fázi přípravy komplexní rekonstrukce s přístavbou. Pokud se dílo podaří, vznikne unikátní prostor pro život v malé skupině s výborným standardem pro bydlení a místem pro setkávání. V projektovém záměru počítáme se vznikem jednoho dvoulůžkového pokoje a šesti jednolůžkových. V přízemí bude prostorná společenská místnost s jídelnou a kuchyňkou a zázemí pro lékaře a pečovatelský tým.

Požádali jste o grant od církve? Jakou máte s tímto způsobem financování zkušenost?

Získali jsme finanční prostředky na vypracování stavební dokumentace z programu Diakonické a rozvojové projekty ČCE na rok 2018. Bez toho bychom se do našeho záměru nemohli pustit. Není snadné najít volných několik set tisíc korun.

Budete spoluprací se sborem v Chotiněvsi rozšiřovat, nebo to novým komunitním domem skončí?

To nedovedu odhadnout. Jsme otevření novým příležitostem a věřím, že přijdou.

Jaké máte v Krabčicích další plány?

Souběžně s rekonstrukcí v Horních Řepčicích připravujeme i přestavbu původní diakonické

opatrovny v Krabčicích, tzv. Karafiátova domu. Tady byly bezmála před 155 lety položeny základy diakonické práce. Budova je ale dlouhodobě nevyužívána a vyžaduje celkovou opravu. Pokud uspějeme jak v Horních Řepčicích, tak při opravě Karafiátova domu, bude to pro nás velké povzbuzení – pro naše klienty vzniknou dva jedinečné objekty s malou kapacitou, důrazem na kvalitní standard v bydlení a také s výbornou péčí. V našem středisku teď také usilujeme o formální ukotvení kaplanské služby. Spolu s farářkou krabčického sboru Martinou Šerákovou připravujeme podklady pro konvent, jejichž smyslem je vytvořit podmínky pro kaplanskou činnost, a to nejen v našem středisku. Vedle služby faráře je kaplanská práce širší a má v celostním přístupu k člověku nezastupitelné místo.

Adam Šůra

ROZVOJOVÁ POMOC V ETIOPII

Mlýn pro Makave

Osm hodin jízdy od hlavního města Adis Abeba po prašné a kamenité cestě leží vesnice Makave, kde od loňského roku stojí „český“ mlýn. První kukuřičnou mouku ženy v Makave umlely v únoru letošního roku.

Diakonie ČCE působí v Etiopii prostřednictvím svého Střediska humanitární a rozvojové spolupráce již od roku 2013. Pomáhala místním zemědělcům a podporovala také ženské svépomocné skupiny. A právě jedna taková skupina požádala o pomoc při financování mlýna. Pro ženy z místní komunity znamená vlastní mlýn velkou pomoc. Úrodu kukuřice, kterou na svých políčkách vypěstují, nemusí složité vozit do větších okresních měst. Zpracování na místě jim šetří spoustu peněz, času a energie.

V listopadu 2017 ženy dostaly mlecí jednotku o výkonu 27 koní, nutné však bylo ženy proškolení

v technickém zacházení s celým zařízením. Školením prošlo 57 žen. Provoz mlýna má v rámci skupiny žen na starosti jakási „rada starších“. Namlít mouku si mohou za malý poplatek všichni, kdo potřebují.

Adam Šůra

Začala virtuální univerzita

Čtyři klienti Diakonie Myslibořice se účastnili celostátní „Virtuální univerzity“, kterou pro domovy pro seniory v České i Slovenské republice vymysleli a uskutečnili pracovníci Domova pro seniory Vrbno pod Pradědem.

Každý den dostanou soutěžící ze zúčastněných domovů série třiceti otázek, na které se snaží co nejrychleji nalézt odpověď. Témata jsou zaměřena na československou hudbu, československé putování, československá „nej“ a také na znalosti o Jeseníku. Každý den probíhá vyhodnocení zaslaných odpovědí. Vítěz získá putovní pohár. Otázky nejsou z nejjednodušších, soutěžící mohou používat slovníky, případně počítač.

Pralinky z Diakonie

Pralinkárna Diakonie Valašské Meziříčí zahájila provoz. Zaměstnává lidi s různými handicap: mentálním, duševním nebo s alkoholovou demencí. Čokoládová dílna sídlí ve vlastních prostorách Diakonie. Otevření předcházela tříměsíční odborná příprava budoucích cukrářů. Sladké výrobky si lidé koupí v malém obchůdku v sousedství dílny. Hlavními odběrateli by se měly stát kavárny, hotely a firmy, které mohou pralinkami obda-

rovat své zaměstnance. Diakonie plánuje výrobu rozšířit a zaměstnat ve dvou zkrácených směnách až dvanáct lidí.

Růžový zločin

Detektivní příběh pod názvem *Růžový zločin* natočily děti z pěstounských rodin, které spolupracují s Diakonií Západ. Potřebné vybavení – kameru a notebook – k tomu darovalo město Plzeň. Film se natáčel během letního

pobytu, který již čtvrtý rok pro děti pořádá služba Adite Diakonie Západ. Tým Adite doprovází pěstounské rodiny a pomáhá jim vytvářet bezpečné a harmonické prostředí pro zdravý vývoj dětí. V západních Čechách služby poskytuje bezplatně a přímo v domácnostech či v zařízeních Diakonie. V současné době má na starosti 160 rodin, což představuje 240 dětí; o pěstounství vyhledává nové zájemce.

Ocenění pro Blanku Nídlou

Cenu „Pracovník roku v sociálních službách v Ústeckém kraji“ získala Blanka Nídlá, sociální asistentka z Azylového domu pro ženy a matky s dětmi v tísni Diakonie Most. Ocenění získala především za dlouhodobou a neúnavnou práci.

Adam Šůra

RECENZE

Dopadne to dobře

Tady Anna, pane Bůh!

Nadchl mě už název knihy a ráda bych za něj pochválila i slovatného překladatele Ladislava Šenkyříka. „Pane Bůh“, jaký to je nápad! A okouzlit mě taky hned úvod teologa Vernona Sproxtona.

Kdo je Anna? Čtyřletý nalezenec, který má štěstí – dívčenko nalezne dobrotivý hromotluk, který má pro ni pochopení a láskyplnou náruč. Je to Fynn, autor sám; vlastním jménem Sidney Hopkins. Jak moc si příběh vymyslel, nedá se odhadnout. Fynn Annu našel, jak jinak, v noci. Seděla na chodníku, na sklepní mřížce, s hadrovou panenkou a krabičkou s pastelkami. „Prtě“, jak Annu tehdy devatenáctiletý autor rád nazýval, čekalo rány, ne další a další rohličky s párkem, kterými holčičku Fynn obdařil.

O pozadí, o Annině minulosti nevíme nic, že však přišla, vlastně utekla z poměrů hodně nevábnych, je jisté. O rodičích se v tomto smyslu dozvíme jedinou větou: „Ona je kráva a on debil.“

Obsah knížky, to jsou tři, čtyři roky společného žití Fynna a Anny v East Endu. Čtyři roky nabitě roztodivnými nápady, jejichž strůjcem Anna je. Zabývá se vším, zajímá ji milion věcí, semínka květin nebo „logárko“, komponování nebo mikroskop... A co teprve číslice! To je vskutku „Boží materiál“. Jak se s nimi dá kouzlit! „Jsou nádherná a legrační a vyžadují zbožnou úctu.“

Ale to hlavní, co je zkrátka nezpochybnitelně nade vším, to je pro tohle prtě pan Bůh. Tahle skutečnost se vine celou knihou, čiší na nás skoro z každé strany. Za obsah rozmluv, které Anna na téma pan Bůh s Fynnem dennodenně vede, by se nestyděl ani úctyhodný myslitel. S jakou dětskou

opravdovostí a nečekanou jasnozřivostí se na Boha dívá! Bůh – veličina a zároveň nejbližší kamarád.

A konkrétněji? „Pan Bůh tě může milovat zevnitř, může tě zevnitř políbit.“ „Lidé myslí, že Bůh je obrovský. Ale on umí zrovna tak být mrňavý. Jak jinak by mohl vědět, jaké je být beruška?“

Jaké je poslání pana Boha? Přetvořit nás k jeho obrazu. Anna není do něho jen zamilovaná, ona je na něho hrdá. Hrdá, protože v jednom kuse objevu-

je v jeho jménu nějaký zázrak. První zázrak je ten, že máme schopnost ten zázrak najít. Anna pořád přichází na senzační pravdy, takové, na které dost z nás nepříjde po celý život. Tak třeba to, že řeč má složku tázací a odpovídací a že část tázací je daleko důležitější. Otázky obsahují živost, nepokoj, touhu jít dopředu. Mohou být i nebezpečné, nevíte, jak dopadnete. Jenomže místa, kde se takováto teze nesetká s pochopením, jsou právě škola nebo kostel. Pochopitelně, tam se totiž jedná víc o tu část odpovídací. A odpovědi, jaké Anně tahle ►

místa poskytovala, byly nedostačující a vyvolávaly tím pádem strašlivé potíže. Neshody s učitelkou v nedělní škole, slečnou Haynesovou, neshody s farářem Castlem. Jejich tvrdošíjné trvání na slovech „vidět“ a „znát“, to je pro Annu nestravitelné. Když farář v kázání mluví o tom, že Boha spatřil, když mluví o setkání tváří v tvář, je to pro Annu rána z děla. Šeptem, který se rozléhal po celém kostele, Anna řekla: „Co bude krucinál dělat, jestli pan Bůh žádnéj obličej nemá? Co si počne, dyž pan Bůh nebude mít oči, co pak, Fynne? Pan Bůh se nemusí otáčet, aby někoho viděl. Pan Bůh má jenom ‚předek‘, on žádnéj ‚zadek‘ nemá.“ V konvenčním a puritánském prostředí je potom střet nevyhnutelný. Nevělné, pohoršené až zděšené pohledy. „To je nechutné!“ hlásaly nedělní obleky. „Neuvěřitelně bystré a hlavně neotřelé uvažování tohoto dítěte míří napříč vším, co se vine v hlavách obvyklých návštěvníků nedělních mší. Ten capart protřelého dospělého totálně vyvede z míry. Takového, který

si je jist, že ve světě už není co odhalit, neřkuli získat.

A co teprve Annin pohled na smrt! Copak je normální, aby pěti, šestileté prťe o tak vážných věcech vůbec přemýšlelo? O čem si leckdo netroufne mluvit celý život? To, co se dnes konečně učíme přijímat – že smrt k životu patří v celé své nahotě, to Anna silou svých čtyř, pěti let vidí jako zcela normální. „Smrt pro ni představuje bránu k novým možnostem.“ Tak tedy všechno tohle, to byla Annina „cesta spásy“.

Jímavý příběh skončí předčasně. Je to ale skutečně předčasně? My bychom možná řekli – nedopadne to dobře. I když? „Nedožila se osmi let... Umřela s úsměvem na své nádherné tvářičce. Při umírání řekla: Vsadím se, že za tohle mě pan Bůh veme do nebe“ a já se vsadím, že to také udělal.“

Jana Plíšková

Sydney Hopkins: Pane Bůh, tady Anna. Praha,

Karmelitánské nakladatelství 2018.

Druhé vydání, 272 s.

Staré hříchy ve stínu hor

Odsun Němců očima Františka Hobizala

Soubor tří novel katolického kněze Františka Hobizala rozkrývá dodnes kontroverzní téma, týkající se období těsně po skončení druhé světové války. Těžiště příběhu je konflikt mezi českým a německým obyvatelstvem, přesněji řečeno mezi češtvím a němečtvím. Až s dokumentární uvěřitelností vykresluje Hobizal tuto stinnou kapitolu naší historie, která vyústila v odsun Němců za hranice československého státu.

Na osudech jednotlivců autor nejen zhmotňuje neštěstí této doby, ale také potvrzuje, že nenávist a msta vždy přináší jen zkázu. V prostoru, kde oba národy od věků žily v souladu, nyní platí mrazivě zvrácená logika: hodnota člověka se již nepoměřuje primárně s ohledem na jeho lidské kvality,

ale tím, zda jeho jméno zní česky, nebo německy. Tato zeď, kterou nejprve mezi českým a německým obyvatelstvem vystavěli nacisté, dál nelítostně trhá mezilidské vztahy a narušuje osudy všech, jen nyní v opačném gardu. Tento mechanismus je o to zvrácenější, že děj se odehrává v souřadnicích reálných míst Šumavy, která byla odpradáвна společný domov Čechů i Němců.

Ve zjitřené a divoké poválečné době se tak tato opojně krásná krajina – kontrastující se šeredností lidského jednání – stává nechtěným spoluúčastníkem nelítostného „vyrovnávání účtů“, které často končilo tragicky. Na místo německých starousedlíků, srostlých s místním způsobem života, nastupují noví obyvatelé, které sem často táhne jen vidina vlastního obohacení. Jiná místa zůstala

naopak zcela opuštěna a zmizela: to je případ i obce Cudrovice, z níž zbyla pouze cedule u cesty.

Hobizal se ovšem nepohybuje pouze v rovině jakési umělecké rekonstrukce historických událostí, naopak – prvořadě jsou pro něj osudy jednotlivých postav a psychologická dimenze příběhu. Věnuje se také duchovní stránce věci: zejména poslední novela, Údolí Vogelsang, se zabývá i tím, jak se s mizícím původním obyvatelstvem ztrácely také místní tradice, často úzce propojené s křesťan-

stvím a církevním rokem, a celá oblast se postupně ateizuje, což je navíc podpořeno dobou tuhého komunismu padesátých let.

Františku Hobizalovi se tak daří realistickou drobnokresbou, mnohdy připomínající stylově i tematicky tvorbu Jindřicha Šimona Baara, zachytit svérázné podhůří Šumavy v jeho cyklické každodennosti. Na jedné straně jemně vykresluje magickou krásu šumavské přírody a nevzrušivý kolorit zdejšího života. Na straně druhé pak s naturalistickou autentičností ukazuje, jak do tohoto poklidného kraje, majícího své zažité pořádky, vtrhly „velké dějiny“, které jej – možná už nevratně – vymkly z kloubů. Hobizalova *Šumavská trilogie* je pronikavé svědectví o tom, jaké škody je schopen člověk napáchat, vytratí-li se z jeho jednání lidskost.

Adéla Rozbořilová

František Hobizal: Šumavská trilogie.

Praha, Karmelitánské nakladatelství 2018.

Druhé vydání, 360 s.

Vždyť se mnou jsi ty...

Kniha modliteb

Koncem prázdnin spatřila světlo světa sbírka modliteb, kterou nám připravili Iva Květonová, Lenka Ridzoňová a Ondřej Macek v nakladatelství Farního sboru ČCE v Nosislavi z vlastních i cizích zdrojů. Ilustracemi ji ozdobila Adéla Hudcová. Text je tvořen hezkým patkovým písmem, trochu větším, což je dobře. Knižka má užší formát, 423 překvapujících stran. Do kabelky se vejde. Sytá červená pevná vazba nám nedá sbírku v domácnosti přehlédnout a pomůže připomínat jistotu „vždyť se mnou jsi ty“. Celkově: Praktická, hezká, odolná zvenku, inspirativní zevnitř.

Stránky jsou zaplněny slovy modliteb, rozhovorů s Hospodinem, s Bohem, s Pánem, s Duchem svatým... Kotvou je počáteční vnitřní

hovor nad 23. žalmem. Uvěřit v možnost důvěrného sdílení s Bohem je zásadní.

V první polovině je sbírka uspořádána s ohledem na život v církvi. Modlitby nedělní a sváteční sledují církevní rok, následují vyznání víry a Modlitby v životních branách a při přijímání svátostí. Tyto texty zhodnotí i všichni kazatelé (zejména laičtí). Zaujalo mě množství svatebních modliteb, oddávající mají z čeho vybírat, inspirovat se, a modlitby k začátku školního roku. V části Zpověď nacházíme zrcadlo pro svůj život i bohoslužebně pojaté vyznání vin a odpuštění. Modlitby do všedních dnů a různých chvil jsou seřazeny podle témat (Bible, budoucnost, cesty... vzpomínání) a tvoří podstatnou část druhé poloviny sbírky. Studánka osobní spirituality. Na ►

konci najdeme i základní křesťanské modlitby a soubor nevšedních požehnání. Slova „Bůh vás požehnej nepohodlím ve snadných odpovědích,

polopravdách a povrchních vztazích...“ nečeká-
te a určitě vás probudí, zburcuje aspoň na chvíli,
jako se to stalo mně.

Pestrost textů celé sbírky i její obsáhlost potěší.
Modlitby mají své autory napříč křesťanstvím, do-
bou i kontinenty: Ambrosius, Augustinus, K. Barth,

D. Bonhoeffer, S. Bukowski, P. Filipi, František
z Assisi, M. Josuttis, M. Luther, K. Marti, P. Millar,
B. Pascal, K. Rahner, R. Schutz, D. Sölle, J. P. Što-
rek a další. Škoda, že se autoři výboru dohodli
o anonymitě modliteb českých kazatelů. Myslím,
že texty modliteb jsou hodnotné a iniciály autorů
by vůbec nerušily.

Praktickou, inspirativní, závěrečnou kapitolu
o duchovním životě v běhu dní napsal Ondřej Ma-
cek. Nenechávejme ji na konec. Sbírká modliteb
z Nosislavi nám může pomoci navázat každodenní
hovor s Bohem. Teď.

*Požehnej náš domov, Otče, ať se radujeme z chleba,
dokud je ho dostatek,
ať se navzájem poznáme, než odejdeme,
ať si jeden druhého vážíme pro to, jací jsme, dokud
je čas. (z Havaje)*

Olga Klímová

*I. Květonová, L. Ridzoňová, O. Macek: Vždyť
se mnou jsi Ty. Kniha modliteb. Vydal FS ČCE
v Nosislavi 2018, 423 s.*

Osamocený radikál nad duchovními dějinami

Kniha pro odvážné čtenáře

U knih, které se nějak zabývají náboženstvím
a kulturou, člověk i jen trochu zkušenější
obvykle rychle vytuší, „kdo mluví“ a „za koho
mluví“: Zda je autor katolík koncilní, nebo ka-
tolík ratzingerián, evangelík, nebo evangelikál,
vědec víru do svého bádání integrující, nebo vě-
dec víru vyvracející – a tak dále. Kniha Bohdana
Chudoby Člověk nad dějinami v tomto ohledu
mate. Mate nejen při letmém pročtení záložky
a obsahu, nýbrž i při čtení soustavném.

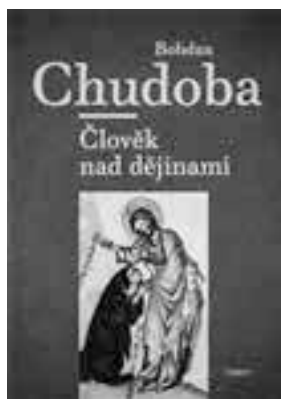
Že je autor této knihy muž nesmírně vzdělaný
a hluboký, to je jasné. Že předkládá dosti originální
koncept světových dějin jakožto dějin duchovního
zápasu mezi světlem a tmou, mezi láskou a sobec-

tvím, to je jasné také. Že v centru těchto dějin stojí
Ježíš, v jehož příběhu se propojily a naplnily mytické
příběhy všech předkřesťanských kultur, to je jasné
nad slunce. Mate však způsob, jakým autor hodnotí
ony desítky a stovky příběhů a historických postav,
autorů a myšlenek, na nichž tuto svou ústřední tezi
vykládá.

Někdy Chudoba působí jako radikálně reformní
kritik, který mnohé z toho, co se obvykle pokládá
za důležité prvky křesťanské tradice, označuje za
výmysly a překrouceniny: Augustinovo „římské“
právnícké pojetí Boha i jeho ztotožnění hříchu
Adama a Evy s jejich „pádem“ do pohlavnosti. Stře-
dověkou scholastickou racionalizací víry a proměnu

Boha v neměnného „prvního hybatele“. Světskou moc církve na Západě i podrobení církve světské moci na Východě. Jenomže jindy působí Chudoba jako ultrakonzervativce, který spílá vši modernitě, reformaci, ideji lidských práv a celé novodobé sekulární kultuře, posedlé podle něj sexem a lidskou svévolí.

K zodpovězení otázky „co je to za knihu“, je proto potřeba zodpovědět otázku, „kdo je Bohdan Chudoba“. Dovolím si být osobní: Tato otázka mě trápila a vzrušovala už dávno, když jsem pracoval na dějinách české katolické literatury. Otázka mě svého času dovedla až do Madridu. Tam, v bytě poblíž slavné galerie Prado, v bytě paní Evy

Chudoby, vdovy po autorovi, jsem také autorský rukopis (přesněji strojopis) knihy *Člověk nad dějinami* poprvé četl. A byly v onom bytě pod klavírem uloženy stohy a stohy strojopisů – historických esejí, románů, básní.

Proč v Madridu? A proč ve strojopisech, ještě několik desetiletí po autorově smrti uložených pod klavírem? V Madridu proto, že Bohdan Chudoba, známý a politicky angažovaný katolický autor, uprchl roku 1948 před komunisty; a že byl odbornou specializací historik hispanista, usadil se právě v Madridu. A ve strojopisech proto, že Chudoba, muž věru „španělsky“ tvrdé, neskladné, urputné povahy, se během několika dekád svého emigračního života dostal postupně do konfliktu prakticky se všemi kolegy a institucemi české kulturní diaspory a zůstal myslitelem osamoceným, jdoucím proti proudu, myslitelem „proti všem“.

V tomto madridském duchovním osamocení tedy postupně vznikl *Člověk nad dějinami* a řada dalších, většinou dosud v rukopise zůstávajících knih. Před pár lety, když brněnské nakladatelství CDK chtělo vydat z Chudobovy tvorby nějakou menší ukázkou, doporučil jsem a doslovem doprovodil knihu *Vím, v koho jsem uvěřil*: To je na autorovy poměry relativně stručná „summa“ jeho náboženských názorů i klíč k jeho myšlení, a tudíž i klíč k velerozsáhlému *Člověku nad dějinami*. I v ní se tedy projevuje ona základní dvojklannost či rozpornost Chudobova myšlení – to, co v něm tak mate.

Vyložit tuto dvojklannost a rozpornost lze z autorovy cesty do osamocení: Nespokojen s moderním sekulárním světem, nespokojen s moderní katolickou církví, zvláště pak s vývojem po druhém vatikánském koncilu, jal se na vlastní pěst hledat ideální podobu křesťanství. Takových to nespokojenců bylo mezi katolíky ve 20. století dost. Většinou však skončili prostě v obyčejném konzervatismu, v idealizaci předmoderního světa, v němž „byl pořádek“, arcibiskup korunoval krále a prostí lidé poslouchali pana faráře.

Také Chudoba si v mladších letech idealizoval předmoderní svět, zejména epochu mu profesně nejbližší – španělský „zlatý věk“ 16. století. Však se také ve Španělsku usadil v městečku Escorial, poblíž proslulého paláce španělských vládařů onoho věku. Jenže s postupem času a svých bádání začínal vidět, že tento „zlatý věk“ v mnoha ohledech zlatý vůbec nebyl. V syntéze *Člověk nad dějinami* proto již téměř žádnou úlohu nehraje. Chudobovo pátrání po „zlatém věku“ křesťanských dějin se stávalo víc a víc kritické, ba zoufalé. Nakonec k žádnému „zlatému věku“ nedospěl. Dospěl naopak k „dekonstrukci“ obvyklého pohledu na křesťanské dějiny: Jen máloco v nich ob stojí. Všude samé „lidské nálezy“. Právě následování Krista lze nalézt v konkrétních příkladech, napříč celými dějinami – ale obvykle jen v ostrůvcích, kontrakulturách a protiproudech, v malých komunitách a v dílech některých myslitelů a umělců.

Chudoba při svém hledání zavrhl téměř celé dějiny oficiální katolické církve – nepřiklonil ►

se však k reformaci. V tom zůstal „Španělem“. Stal se jakýmsi „katolíkem na volné noze“, „katolíkem anarchistou“, „katolíkem proti všem, a zvláště proti většině katolíků“. Nesblížil se ani s tradicionalistickými kruhy, které se také rády deklarují jako „protiproudy“ (ano, narážím zde na jeden dezinformační prokemelský web toho jména...), i když s nimi sdílel některé názory i některé předsudky – jako právě ten vůči reformaci nebo ten o protináboženském působení jistých mocenských skupin (v Chudobově pojetí „chazaři“ neboli ateističtí pseudo-Židé).

Co je tedy kniha *Člověk nad dějinami*? Určitě dokument; dokument o jednom radikálním osamoceném „přehodnocování všech hodnot“. Určitě to není „učebnice“, kterou by bylo možno vzít a číst a citovat jako „objektivní“ zdroj informací o dějinách a teologii, víře a kultuře. Ale určitě je to kniha pro odvážné čtenáře: Pro ty, kdo se nebojí „přehodnocovat všechny hodnoty“, kdo se nebojí „zajet na hlubinu“. Ale záchranný kruh radši s sebou.

Martin C. Putna

Bohdan Chudoba: Člověk nad dějinami.

Praha, Torst 2018, 636 s.

UPOUTÁVKA

Ne nadarmo

Nestaví-li naši kapelu Hospodin, nadarmo se hudebníci namáhají

Ne nadarmo není výkřik ani oznámení. Nepatří za něj vykřičník, ale sepnuté ruce. Je to modlitba a prosba: „Dej, Bože, ať nehrajeme nadarmo.“

Album se stopáží 38:14 minut tvoří deset, většinou převzatých písní, se kterými si muzikanti různě hudebně hrají. Některé jsou ze zpěvníku *Svíta* (De Profundis, Bless the Lord, Oči jsi mi dal), další budou zahrnuty ve zpěvníku, který se připravuje (Mou cestu v rukou máš, Můj Bůh je můj štít). Kromě písní v češtině album obsahuje i známé či méně známé písně anglické.

Jelikož asi polovina písní je běžnému evangelikovi známá nebo se s nimi seznámí v chystaném zpěvníku, možná si je rád poslechne v podání souboru, který tvoří Gabriela Horníčková (zpěv), Martin Koutecký (housle, zpěv), Jordan Tomeš (kytara, klavír, zpěv), Scott Andrews (baskytara, zpěv) a Petr Chlouba (bicí, perkuse).

„Hudbu předkládáme z celého srdce a důvěřujeme Hospodinu, že z toho cosi poskládá. Někdy radost, kterou někomu naše hudba přinese, někdy úžas nad hloubkou textu a jindy

potěšení z nově objevené harmonie. Věříme, že nehrajeme nadarmo. Že zpíváme písně, které stojí za to zpívat. Dík, že je zpíváte s námi,“ říká člen kapely Jordan Tomeš.

Videa s ukázkami písní můžete shlédnout na YouTube.

Nahráno v Hrubé Vrbce 2017, vydala Rosa music, Praha 2018.

Možno objednat na adrese: Rosa, s.r.o., Tháškurova 3, 160 00 Praha 6;

e-mail: info@rosamusic.cz; e-shop: www.gimel.cz

DaZ

Slunec

Jako malá holka jsem trávila značnou část prázdnin v Jizerských horách. Někdy svítilo sluníčko, ale v paměti mi utkvělo spíš deštivo. Když pršelo, obkreslovali jsme houby z atlasu zvaného Pilát Ušák. Piláta jsem si spojovala s pilou a Ušák mi byl trochu pro smích, i když jsem se taky trochu strachovala, aby mu Pilát ty uši neuřízl (o řezání uší mě poučili bratři Grimmové). Spíš než o praktický užitek, který mi asi měl z atlasu vzejít, jsem se starala o slova: lakovka ametystová, odpudivý ucháč obecný či krásnopórka žemlička mě provázejí dodnes. A pak jsme měli pláštěnky s kapucí, a s kyblíky a lopatičkami chodili čistit stružky, abychom – jak říkala maminka – „neuplavali na žumpě“.

V našich zeměpisných souřadnicích jsme si zvykli slunci říkat sluníčko. Bylo ho odjakživa málo a většinou nehubilo a nespalovalo. Před několika lety jsem kázala v jednom sboru o tom, jak složité je rozhodování v dnešním světě, kde spolu věci souvisí tak prapodivně, že se můžeme nakrásně snažit jednat dobře, a přitom v důsledku škodit. Takovým příkladem může být bavlněné tričko. I na to ekologicky vyrobené padne 4000 litrů vody – a to je ve světě, kde je voda čím dál víc cenná komodita, na pováženou. Tehdy vznikla po kázání diskuse o tom,

kde se vody nedostává a proč. Mírně převažoval názor, že nás se to netýká, že to není naše věc, ozval se dokonce i názor, že tam, kde vodu nemají, můžou si za to sami. Letos v létě ve stejném sboru odpověděla jedna sestra zahrádkářka na otázku, jak se má, slovy: „Připadám si jako Bůh. Chodím po zahradě s konví a rozhoduju, co nechám uschnout, a co bude žít.“

V Brazílii, s kterou mě pojí vazby pracovní i osobní, má slunce kromě blahodárných účinků i takové, které přinášejí zhoubu celé krajině. Lidé se před ním musí chránit – a sluníčko se mu proto říkat nedá. Naopak – místo zdrobněliny se tam někdy používá zveličenina, něco jako „slunec“. A pomalu na ten slunec, kvůli kterému letos klouzky sličné ani obecné neklouzaly, myslím i u nás. Říkáme „krásné babí léto“, když je teplo a slunečno většinu září i října a předpověď věští 17 stupňů ještě v listopadu. Protože sucho už se začíná týkat i nás. A tak se radujeme ze sluníčka, ale pomysleme každý takový slunečný den taky na to, kolik vody je třeba na věci, které bezstarostně kupujeme. Víte, že třeba na kilo hovězího padne 15 500 litrů vody? A tak dál. Aby nám to ten slunec nakonec nespočítal.

Šárka Grauová

Z REDAKČNÍ POŠTY

Ctíme reformační tradice?

V poslední době se stáváme svědky pomalého vzdalování od zásad reformace. Lze to pozorovat i v některých článcích v Českém bratru. Například v čísle 9, v článku souvisejícím s ekumenickým hnutím, nazvaném Ekumena v polích, čteme: „Někdo přišel s nápadem, jiný sehnal kámen, další nechal odlít kříž. Proč? Je to působivé místo s výhledem do širého kraje s osmi rozesetými obcemi.“ A evangelíci spolu s katolíky se

jdou klanět balvanu z kamene, který nic neříká, jen trčí v polích.

Je mi 81 let, chodil jsem do náboženství ve škole, do nedělní školy a po konfirmaci do kostela. Tam jsem se dozvídal o reformaci v naší církvi a o jejích představitelích. Reformace nás postavila do nové role a nových zásad naší víry. Je naše povinnost tyto tradice chránit a ne se nechat vláčet minulostí předreformační.

Adolf Petr, Rovečné

Slavnostní rámec oslav stého výročí ČCE v Pardubicích vytvořili pozouněři ze sdružení Consonare.

Foto: Vladimír Zikmund

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Daniela Ženatá
redaktorka: Jana Plíšková
členové: Romana Čunderlíková,
Gabriela Fraňková Malinová,
Jiří Hoblík, Jiří Hofman, Jan
Kirschner, Ondřej Kolář, Tomáš
Pavelka, Lenka Ridzoňová, Adéla
Rozbořilová, Adam Šůra

NA OBÁLCE

Festival k 100. výročí ČCE
spojený se sjezdem (nejen)
evangelické mládeže, Pardubice,
září 2018. Foto: František Plzák

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

prosincového čísla je 18. 11. 2018

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ
elektronicky a ve zvukové
podobě: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05
Praha 1, tel.: 222 316 306,
732 324 956
e-mail: szp@diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.
Janáčkovo nábřeží 1075/27
150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x
ročně, jednotlivá čísla 25 Kč,
předplatné 290 Kč,
do zahraničí 790 Kč.
Informace o předplatném podá,
objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
www.e-cirkev.cz
/ Co děláme / Média /
Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace
- audioverze
- řazení podle rubrik
- odkazy na jednotlivé příspěvky

Cyklos témat pro rok 2018 je zaměřen na sté výročí založení Českobratrské církve evangelické.
Číslo 12/2018 bude mít název „Identita církve“.

ISSN 1211-6793

KRABICE OD BOT 2018

Děti v azylových domech moc dárků nedostávají.
Vytvořme jim společně radostné Vánoce!
Zapojit se můžete už nyní.

www.krabiceonline.cz

RANÁ

2019

Nástěnný kalendář pro rok 2019 v prodeji od září
1 kus 76 Kč / 5 kusů a více 66 Kč / 10 kusů 57 Kč
objednávejte na tel 224 999 272 nebo na vozenilkova@e-cirkev